

N á v r h

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 2005,

ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 97 ods. 1 zákona č. .../2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „zákon“) **u s t a n o v u j e :**

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIE

PRVÁ HLAVA PREDMET ÚPRAVY

§ 1 Predmet úpravy

Táto vyhláška ustanovuje

- a) prijímanie, umiestňovanie, zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody a prepúšťanie odsúdených,
- b) vnútornú diferenciáciu,
- c) zaobchádzanie s odsúdenými,
- d) zabezpečovanie práv odsúdených,
- e) zamestnávanie odsúdených,
- f) zabezpečenie poriadku a bezpečnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody, ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav“),
- g) disciplinárne konanie,
- h) podmienkové prepustenie,
- i) výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“) niektorých kategórií odsúdených,
- j) podmienky a výkon ochranného liečenia nariadeného súdom počas výkonu trestu,
- k) nakladanie s peňažnými prostriedkami odsúdeného.

DRUHÁ HLAVA PRIJÍMANIE, UMIESTŇOVANIE, PREMIESTŇOVANIE

Prijímanie § 2

(1) Odsúdený nastupuje na výkon trestu do určeného ústavu na výkon väzby

- a) priamo po predchádzajúcej väzbe,
- b) sám na základe nariadenia súdu,

c) dodaním na výkon trestu príslušníkmi Policajného zboru, Vojenskej polície, Železničnej polície, colného orgánu alebo príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník zboru“).¹⁾

(2) Prijímanie odsúdených podľa odseku 1 písm. a) a b) sa vykonáva v pracovných dňoch v čase od 08.00 do 15.00 hodiny a odsúdených uvedených v odseku 1 písm. c) sa vykonáva nepretržite.

(3) Ak je odsúdený dodaný na výkon trestu podľa odseku 1 písm. c), môže ho prijať aj iný ústav na výkon väzby, ako ústav určený na nástup do výkonu trestu.

§ 3

Po prijatí odsúdeného do ústavu na výkon väzby ústav overí jeho totožnosť, aby bola vylúčená jeho zámena s inou osobou. Ak odsúdený dodaný na výkon trestu podľa § 2 ods. 1 písm. c) nemá žiadny doklad, ktorým môže preukázať totožnosť, možno ho prijať, len ak jeho totožnosť písomne potvrdí orgán, ktorý ho dodal. Ak totožnosť odsúdeného nemožno overiť, ústav odsúdeného na výkon trestu neprevezme.

§ 4

(1) Odsúdenému sa po nástupe na výkon trestu odnímu veci, ktorými by mohol byť ohrozený život, zdravie alebo bezpečnosť odsúdených alebo iných osôb a majetku, mať účel výkonu trestu, narušovať ústavný poriadok alebo ktoré by mohli byť zneužívané na útek, návykové látky, prostriedok audiovizuálnej techniky a tlačoviny, predmety a veci uvedené v § 34 ods. 1 písm. d) a § 35 písm. i) zákona.

(2) Ak má odsúdený pri prijatí strelnú zbraň alebo strelivo, tieto sa odnímu a odovzdajú najbližšiemu útvaru Policajného zboru; ak bol odsúdený do výkonu trestu dodaný podľa § 2 ods. 1 písm. c) ústav zbraň a strelivo neprevezme.

(3) Odsúdený si môže ponechať pri sebe písomnosti súvisiace s jeho trestným konaním, ktoré sa proti nemu viedlo alebo sa vedie a ďalšiu úradnú korešpondenciu; s prihliadnutím na možnosti uloženia v cele alebo izbe môže si pri sebe ponechať tiež primerané množstvo rodinných fotografií, osobnej korešpondencie, vlastných kníh, právnych predpisov a časopisov. Odsúdený môže mať pri sebe hodinky, písacie potreby, elektrický holiaci strojček, základné a ďalšie potreby osobnej hygieny a ďalšie veci povolené riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru.

(4) Odsúdený si môže ponechať veci uvedené v § 19 ods. 5 zákona; ostatné veci vrátane peňažných prostriedkov, cenností a dokladov ústav na žiadosť odsúdeného prevezme do úschovy.

(5) Ak prevzatie niektorých vecí do úschovy vzhľadom na ich množstvo alebo charakter nie je možné, alebo ak odsúdený o to požiada, ústav na náklady odsúdeného ich odošle osobe, ktorú určí.

¹⁾ § 409 ods. 4 Trestného poriadku.
§ 103 ods. 2 Trestného poriadku.

(6) Odňatá vec sa odsúdenému vydá pri prepustení na slobodu okrem zbraní a munície odovzdaných orgánu Policajného zboru a vecí uvedených v odseku 5. O odňatí a vydaní vecí sa vyhotoví záznam, ktorý podpíše príslušník zboru a odsúdený.

(7) Osobnú prehliadku odsúdeného po jeho prijatí na výkon trestu vykoná osoba rovnakého pohlavia.

(8) O odsúdenom sa založí osobný spis.

§ 5

(1) Ak je odsúdený podozrivý z infekčného a parazitárneho ochorenia, ústav zabezpečí jeho izoláciu až do vykonania lekárskej prehliadky.

(2) Po nástupe na výkon trestu odsúdený sa oholí a ostrihá. Vlasý na zadnej časti temena hlavy nesmú siahať nižšie než po golier košeľe, bočné partie vlasov môžu byť do polovice ušníc. Odsúdený si môže ponechať fúzy do úrovne kútikov úst a nakrátko pristrihnutú bradu. Úprava vlasov, fúzov a brady sa neobmedzuje u odsúdeného, ktorý má zvyšok trestu menej ako šesť mesiacov.

§ 6

(1) O nástupe odsúdeného na výkon trestu ústav odošle hlásenie súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, útvaru Policajného zboru príslušnému podľa miesta trvalého pobytu odsúdeného, Generálnemu riaditeľstvu zboru (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) a u odsúdených poberajúcich dôchodok príslušnému orgánu sociálneho poistenia.²⁾

(2) Pri nástupe cudzincov³⁾ a osôb bez štátnej príslušnosti sa postupuje podľa osobitného predpisu.⁴⁾

§ 7

Umiestňovanie

(1) Umiestnením odsúdeného sa rozumie určenie

- a) ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest odňatia slobody (ďalej len „trest“),
 - b) oddielu, kde je odsúdený ubytovaný;
- pri umiestnení do oddielu sa spravidla určí aj zaradenie odsúdeného do práce.

(2) Pred umiestnením odsúdeného do príslušného ústavu sa bez zbytočného odkladu vykoná psychologické vyšetrenie osobnosti v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti. Psychologické vyšetrenie osobnosti odsúdeného je zamerané na zistenie jeho potrieb pre určenie programu zaobchádzania.

²⁾ § 92 ods. 5 zákona č. /2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody.

³⁾ § 1 ods. 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ § 52 zákona č. 48/2002 Z.z.

(3) O tom, do ktorého ústavu sa odsúdený umiestni na výkon trestu, rozhoduje generálne riaditeľstvo s prihliadnutím na stupeň stráženia, dĺžku trestu, závažnosť trestnej činnosti, vek, zdravotný stav, vzdelanie a kvalifikáciu.

(4) Rozhodnutie o tom, do ktorého ústavu sa odsúdený umiestni, sa oznámi odsúdenému, aby mohol informovať blízke osoby.⁵⁾ Ak odsúdený nemá peňažné prostriedky na informovanie blízkej osoby o mieste, v ktorom vykonáva trest, požiada ústav o zabezpečenie vyrozumienia o svojom pobyte. Ústav na tieto účely poskytne zo svojho rozpočtu nenávratný peňažný príspevok alebo vyrozumie iným spôsobom na náklady ústavu blízke osoby o mieste výkonu trestu odsúdeného.

(5) Odsúdený po umiestnení do určeného ústavu sa ubytuje v nástupnom oddieli alebo nástupnej izbe.

(6) O umiestnení odsúdeného v ústave a zmene umiestnenia v ústave rozhoduje riaditeľ ústavu na návrh umiestňovacej komisie (ďalej len „komisia“), ktorej predsedom je vedúci oddelenia výkonu trestu; o zaradení do práce a zmene zaradenia do práce rozhoduje riaditeľ ústavu spravidla na návrh komisie. Členmi komisie sú pedagóg, psychológ, lekár, sociálny pracovník, príslušník zboru z administratívneho oddelenia, úseku zamestnávania, výroby a odbytu, preventívno-bezpečnostnej služby, oddelenia ochrany a obrany a ďalší príslušníci zboru alebo zamestnanci zboru (ďalej len „príslušník zboru“) určení riaditeľom ústavu. O rozhodnutí vykoná určený príslušník zboru záznam v príslušnej dokumentácii.

(7) Komisia prerokuje do siedmich kalendárnych dní od prijatia odsúdeného do ústavu jeho ďalšie umiestnenie v ústave a zaradenie do práce; odsúdeného pritom umiestni do diferenciačnej skupiny „B“ v ústave s príslušným stupňom stráženia, ak sa ďalej neustanovuje inak.

(8) Pedagóg oddielu spracuje do troch mesiacov po umiestnení odsúdeného do ústavu program zaobchádzania s návrhom diferenciačnej skupiny, v ktorej bude odsúdený vykonávať trest. Program zaobchádzania spolu s návrhom diferenciačnej skupiny predkladá pedagóg komisii, ktorá prerokuje umiestnenie odsúdeného do oddielu s určenou diferenciačnou skupinou.

§ 8 **Premiestňovanie**

(1) Premiestnenie odsúdeného je jeho presun medzi jednotlivými ústavmi podľa § 10 zákona.

(2) O premiestnení odsúdeného do iného ústavu rozhoduje generálne riaditeľstvo, okrem prípadu uvedeného v § 10 ods. 1 písm. a) zákona.

(3) Žiadosť odsúdeného o premiestnenie do ústavu s rovnakým stupňom stráženia posudzuje riaditeľ ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest. Ak žiadosť posúdi ako

⁵⁾ § 92 ods. 1 zákona č. .../2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody.

opodstatnenú, spracuje návrh na premiestnenie odsúdeného, ktorý odstúpi na rozhodnutie generálnemu riaditeľstvu; inak žiadosť zamietne.

(4) Ak žiadosť o premiestnenie bola zamietnutá, odsúdený môže opakovane požiadať riaditeľa ústavu o premiestnenie najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od rozhodnutia o zamietnutí žiadosti; rovnako sa postupuje, ak bol generálnym riaditeľstvom zamietnutý návrh riaditeľa ústavu podľa odseku 3.

DRUHÁ ČASŤ ZAOBCHÁDZANIE S ODSÚDENÝM

PRVÁ HLAVA VÝKON TRESTU V ÚSTAVOCH S MINIMÁLNYM STUPŇOM STRÁŽENIA, STREDNÝM STUPŇOM STRÁŽENIA A MAXIMÁLNYM STUPŇOM STRÁŽENIA

§ 9 Všeobecné ustanovenia

(1) Odsúdený vykonáva trest v diferenciačnej skupine „A“, „B“, „C“ alebo špecializovanom oddieli; v špecializovanom oddieli, okrem oddielu doživotných trestov, sa diferenciačná skupina neurčuje.

(2) Odsúdený na doživotný trest sa zaraďuje do diferenciačných podskupín „D1“ a „D2“. Odsúdený mladistvý sa zaraďuje do diferenciačných skupín podľa § 72.

(3) Kde sa v tejto vyhláške hovorí o komunitnom systéme, rozumie sa tým organizácia zaobchádzania na základe aktívnej účasti odsúdených, kolektívnych a skupinových foriem pôsobenia; pritom sa uplatňujú osobitné princípy, najmä kolektívnosť, aktivita, obojstranné a otvorené dorozumievanie sa, spoluúčasť odsúdeného na rozhodovaní a sociálnom učení.

(4) Diferenciačná skupina sa určí na základe

- a) záverov a odporúčaní psychologického vyšetrenia v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti,
- b) poznatkov o správaní sa odsúdeného vo výkone trestu a výkone väzby,
- c) poznania sociálneho a kriminálneho narušenia,
- d) poznania postojov k programu zaobchádzania.

(5) Základom diferencovaného zaobchádzania je režim. Zaobchádzanie v rovnako označenej diferenciačnej skupine v ústavoch s rôznymi stupňami stráženia je rozdielne.

(6) Pri premiestňovaní odsúdeného medzi ústavmi s rovnakým stupňom stráženia sa diferenciačná skupina nemení.

Výkon trestu v ústave s minimálnym stupňom stráženia

§ 10

Odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia sa umiestni do uzavretého ústavu alebo do otvoreného oddelenia. Zaobchádzanie s odsúdenými v ústave s minimálnym stupňom stráženia sa organizuje spravidla formou komunitného systému a samosprávy.

§ 11

(1) Kde sa v tejto vyhláške hovorí o otvorenom oddelení, rozumie sa tým diferenciačná skupina „A“ v ústave s minimálnym stupňom stráženia.

(2) Výkon trestu v otvorenom oddelení upravuje § 79.

§ 12

- (1) V diferenciačnej skupine „B“ v ústave s minimálnym stupňom stráženia
- a) zaobchádzanie je zamerané najmä na aktiváciu a rozvoj pozitívnych osobnostných rezerv odsúdeného,
 - b) vytvárajú sa priaznivé podmienky na plnenie programu zaobchádzania,
 - c) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac v trvaní dvoch hodín,
 - d) vytvára sa voľná ponuka vzdelávacích aktivít a aktivít vo voľnom čase,
 - e) odsúdeného možno zaradiť do práce na nestrážené pracovisko mimo ústav,
 - f) odsúdený sa ubytuje v izbe.

- (2) Do diferenciačnej skupiny „B“ možno zaradiť odsúdeného, ktorý
- a) aktívne spolupracuje pri spracovaní programu zaobchádzania a má kritický postoj k svojej trestnej činnosti,
 - b) bol súdom preradený na ďalší výkon trestu z ústavu so stredným stupňom stráženia; takýto odsúdený sa umiestni do oddielu s diferenciačnou skupinou „B“ priamo po pobyte v nástupnom oddieli,
 - c) dlhodobo plnil program zaobchádzania v diferenciačnej skupine „C“ a jeho zaradenie je potrebné pre prehĺbenie plnenia účelu výkonu trestu a plnenie programu zaobchádzania,
 - d) odsúdený sa ubytuje v izbe.

§ 13

V diferenciačnej skupine „C“ v ústave s minimálnym stupňom stráženia

- a) zaobchádzanie je zamerané na zabezpečenie základných práv, dôsledné dodržiavanie povinností a zaradenie odsúdeného do práce na nestrážené pracovisko v ústave alebo strážené pracovisko mimo ústav,
- b) dôraz sa kladie na režim, osvojovanie si pracovných návykov a zručností a zmenu hodnotovej orientácie a postojov,
- c) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac v trvaní dvoch hodín,
- d) o účasti na vzdelávacích, osvetových aktivitách a aktivitách vo voľnom čase rozhoduje pedagóg podľa plnenia programu zaobchádzania,

e) odsúdeného možno ubytovať v cele alebo izbe.

(2) Do diferenciačnej skupiny „C“ sa zaradiť odsúdený, ktorý

- a) neprejavuje záujem o plnenie programu zaobchádzania alebo sa odmieta podieľať na jeho plnení,
- b) opakovane sa počas výkonu väzby alebo výkonu trestu dopustil disciplinárnych priestupkov,
- c) bol v predchádzajúcich piatich rokoch vo výkone trestu a podľa záverov psychologického vyšetrenia je rezistentný voči zaobchádzaniu.

Výkon trestu v ústave so stredným stupňom stráženia

§ 14

Odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia sa umiestni do uzavretého ústavu. Zaobchádzanie s odsúdeným sa spravidla sa organizuje formou režimu a zaraďovania do práce; v odôvodnených prípadoch možno uplatňovať aj formu komunitného systému a samosprávy.

§ 15

(1) V diferenciačnej skupine „A“ v ústave so stredným stupňom stráženia

- a) zaobchádzanie je zamerané na zmiernenie negatívneho vplyvu výkonu trestu na osobnosť odsúdeného,
- b) vytvárajú sa priaznivé podmienky na plnenie programu zaobchádzania,
- c) vytvára sa voľná ponuka vzdelávacích aktivít a aktivít vo voľnom čase,
- d) odsúdený sa zaraďuje na nestrážené pracovisko mimo ústav,
- e) odsúdený sa ubytuje v izbe.

(2) Do diferenciačnej skupiny „A“ možno zaradiť odsúdeného

- a) po pobyte v nástupnom oddieli na základe odporúčania strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti, ak spĺňa aj trestnoprávne, bezpečnostné kritériá a ak tomu nebránia iné vážne dôvody,
- b) na základe návrhu pedagóga podľa § 7 ods. 8, alebo na základe prehodnotenia plnenia programu zaobchádzania podľa § 25 ods. 1.

(3) Odsúdenému umiestnenému do diferenciačnej skupiny „A“ v ústave so stredným stupňom stráženia možno zmierniť obmedzenia výkonu trestu

- a) odsúdený je zaradený do práce spravidla na nestráženom pracovisku mimo ústav,
- b) na vymedzenom voľnom priestranstve ústavu môže vykonávať záujmovú a športovú činnosť a možno mu povoliť voľný pohyb mimo ubytovne,
- c) odsúdený sa v celách, izbách alebo ubytovniach v dennej dobe neuzamykajú; ak je oddiel odsúdených s diferenciačnou skupinou „A“ oddelený od ubytovacích priestorov ostatných diferenciačných skupín, možno vo voľnom čase povoliť používanie vlastného odevu, bielizne a obuvi,
- d) odsúdenému možno udeliť za účelom návštevy kultúrnych, osvetových alebo športových aktivít voľno na opustenie ústavu,
- e) odsúdený môže prijať návštevu raz za dva týždne, počas ktorej môže mať vlastný odev;

- návšteva sa koná vo vymedzenom, spravidla voľnom priestranstve a jej trvanie je obmedzené iba časom vymedzeným v povolení na návštevu,
- f) odsúdenému možno povoliť, aby navštívil blízke osoby mimo ústav na čas najviac 24 hodín spravidla raz za dva mesiace; počas udeleného voľna na opustenie ústavu odsúdený sa môže pohybovať iba v určenom mieste,
 - g) odsúdenému sa umožní volať s blízkou osobou bez obmedzenia.

- (4) Do diferenciačnej skupiny „A“ v ústave so stredným stupňom stráženia možno umiestniť odsúdeného, ktorý spĺňa podmienky uvedené v odseku 2 až po vykonaní
- a) jednej polovice trestu vykonanej v ústave so stredným stupňom stráženia, ak mu bol uložený trest za trestné činy uvedené v osobitnom predpise,⁶⁾
 - b) jednej tretiny trestu vykonanej v ústave so stredným stupňom stráženia, ak mu bol uložený trest v trvaní viac ako päť rokov.

§ 16

- (1) V diferenciačnej skupine „B“ v ústave so stredným stupňom stráženia
- a) zaobchádzanie je zamerané najmä na rozvoj pozitívnych osobnostných rezerv odsúdeného,
 - b) vytvárajú sa priaznivé podmienky na plnenie programu zaobchádzania,
 - c) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac v trvaní dvoch hodín,
 - d) vytvára sa voľná ponuka vzdelávacích aktivít a aktivít vo voľnom čase,
 - e) odsúdeného možno zaradiť do práce na strážené alebo nestrážené pracovisko mimo ústav.,
 - f) odsúdeného možno ubytovať v cele alebo izbe.

- (2) Do diferenciačnej skupiny „B“ možno zaradiť odsúdeného, ktorý
- a) aktívne spolupracuje na plnení programu zaobchádzania a má kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti,
 - b) bol súdom preradený na ďalší výkon trestu z ústavu s maximálnym stupňom stráženia,
 - c) dlhodobo plní program zaobchádzania v diferenciačnej skupine „C“.

- (3) Odsúdeného, ktorému bol súdom na návrh riaditeľa ústavu zmenený spôsob výkonu trestu a bol preradený na výkon trestu z ústavu s minimálnym stupňom stráženia, možno umiestniť do diferenciačnej skupiny „B“, ak spĺňa kritéria uvedené v odseku 2 písm. a) alebo c), najskôr však po uplynutí jedného roka od jeho preradenia.

§ 17

- (1) V diferenciačnej skupine „C“ v ústave so stredným stupňom stráženia
- a) dôraz sa kladie na režim,
 - b) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac v trvaní dvoch hodín,
 - c) odsúdený sa zaraďuje do práce na strážené alebo nestrážené pracovisko v ústave,
 - d) odsúdený sa spravidla nezúčastňuje na akciách organizovaných pre celý ústav,
 - e) odsúdený sa ubytuje v cele.

- (2) Do diferenciačnej skupiny „C“ sa zaraďuje odsúdený, ktorý:

⁶⁾ § 47 ods. 2 Trestného zákona.

- a) je rezistentný voči programu zaobchádzania a odmieta jeho plnenie,
- b) opakovane sa počas výkonu väzby alebo výkonu trestu dopúšťal disciplinárnych priestupkov,
- c) bol na návrh riaditeľa súdom preradený z ústavu s minimálnym stupňom stráženia,
- d) bol zaradený do špecializovaného oddielu, pominuli dôvody na takéto zaradenie a spĺňa kritériá uvedené v písmenách a), b) a c).

Výkon trestu v ústave s maximálnym stupňom stráženia

§ 18

Odsúdený zaradený na výkon trestu v ústave s maximálnym stupňom stráženia sa umiestni do uzavretého ústavu. Zaobchádzanie s odsúdeným v ústave s maximálnym stupňom stráženia sa organizuje formou režimu a zaraďovania do práce; v odôvodnených prípadoch možno uplatňovať aj formu komunitného systému.

§ 19

- (1) V diferenciačnej skupine „A“ v ústave s maximálnym stupňom stráženia
- a) zaobchádzanie je zamerané a zmiernenie negatívneho vplyvu dlhodobého pobytu vo výkone trestu na osobnosť odsúdeného,
 - b) dôraz sa kladie na rozvoj pozitívnych osobnostných rezerv odsúdeného,
 - c) vytvárajú sa priaznivé podmienky na plnenie programu zaobchádzania,
 - d) vytvára sa voľná ponuka vzdelávacích aktivít a aktivít vo voľnom čase,
 - e) odsúdeného možno zaradiť do práce na nestrážené pracovisko alebo strážené pracovisko v ústave,
 - f) odsúdeného sa ubytuje v cele.

- (2) Odsúdenému umiestnenému do diferenciačnej skupiny „A“ v ústave s maximálnym stupňom stráženia možno zmierniť obmedzenia výkonu trestu:
- a) cela sa cez deň spravidla neuzamyká,
 - b) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac; návšteva sa vykonáva priamym kontaktom a jej trvanie je obmedzené iba časom vymedzeným v povolení na návštevu,
 - c) odsúdený môže byť zaradený do práce na nestrážené pracovisko v ústave.

- (3) Do diferenciačnej skupiny „A“ v ústave s maximálnym stupňom stráženia, ak to nevyklučuje záver a odporúčanie psychologického vyšetrenia, odsúdeného možno zaradiť
- a) najskôr po vykonaní jednej tretiny uloženého trestu,
 - b) ak plní program zaobchádzania a má kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti.

(4) Do diferenciačnej skupiny „A“ v ústave s maximálnym stupňom stráženia nemožno umiestniť odsúdeného za obzvlášť závažnú trestnú činnosť, ktorú vykonal ako člen organizovanej, zločineckej alebo teroristickej skupiny.

§ 20

- (1) V diferenciačnej skupine „B“ v ústave s maximálnym stupňom stráženia

- a) zaobchádzanie je zamerané na zmiernenie negatívneho vplyvu dlhodobého pobytu vo výkone trestu na osobnosť odsúdeného,
- b) dôraz sa kladie na rozvoj pozitívnych osobnostných rezerv odsúdeného, vytvárajú sa priaznivé podmienky na plnenie programu zaobchádzania,
- c) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac v trvaní dvoch hodín,
- d) odsúdeného možno zaradiť do práce na strážené pracovisko v ústave,
- e) vytvára sa voľná ponuka vzdelávacích aktivít a aktivít vo voľnom čase,
- f) odsúdeného sa ubytuje v cele.

(2) Do diferenciačnej skupiny „B“ možno zaradiť odsúdeného, ktorý

- a) sa aktívne podieľa na plnení programu zaobchádzania,
- b) prejavuje kritický postoj k spáchané trestnej činnosti.

(3) Odsúdeného za obzvlášť závažnú trestnú činnosť, ktorú vykonal ako člen organizovanej, zločineckej alebo teroristickej skupiny, možno umiestniť do diferenciačnej skupiny „B“ najskôr po vykonaní jednej tretiny uloženého trestu a ak to nevylučuje záver a odporúčanie psychologického vyšetrenia.

(4) Odsúdeného, ktorý bol na návrh riaditeľa súdom preradený na výkon trestu z ústavu so stredným stupňom strázenia, možno do diferenciačnej skupiny „B“ umiestniť, ak spĺňa kritéria uvedené v odseku 2, najskôr však po uplynutí jedného roka od jeho preradenia.

§ 21

(1) V diferenciačnej skupine „C“ v ústave s maximálnym stupňom strázenia

- a) zaobchádzanie je zamerané na zabezpečenie základných práv a plnenie povinností odsúdeným a dôraz sa kladie najmä na režim,
- b) dôraz sa kladie na dôsledné plnenie bezpečnostných opatrení,
- c) návštevu blízkych osôb môže odsúdený prijať raz za mesiac v trvaní dvoch hodín,
- d) odsúdený sa nezaraďuje do aktivít organizovaných pre celý ústav,
- e) odsúdený je uzamykaný v cele a mimo cely sa pohybuje zásadne pod dozorom príslušníka zboru,
- f) odsúdeného možno zaradiť do práce na strážené pracovisko v ústave,
- g) odsúdeného možno v odôvodnených prípadoch počas pohybu mimo cely pútať,
- h) odsúdeného sa ubytuje v cele.

(2) Do diferenciačnej skupiny „C“ sa zaraď odsúdený, ktorý

- a) bol odsúdený za obzvlášť závažnú trestnú činnosť, ktorú vykonal ako člen organizovanej, zločineckej alebo teroristickej skupiny alebo ktorému bol uložený trest v trvaní viac ako 15 rokov,
- b) odmieta podieľať sa na plnení programu zaobchádzania,
- c) sa opakovane dopustil počas výkonu väzby alebo výkonu trestu závažných disciplinárnych priestupkov,
- d) bol súdom preradený na návrh riaditeľa z ústavu so stredným stupňom strázenia.

(3) Pre odsúdených uvedených v odseku 2 písm. a) sa nástupná cela zriadi priamo na oddieli.

DRUHÁ HLAVA PROGRAM A PROSTRIEDKY ZAOBCHÁDZANIA

PRVÝ ODDIEL PROGRAM ZAOBCHÁDZANIA

§ 22

(1) Program zaobchádzania sa vypracováva na každého odsúdeného, okrem odsúdeného so zvyškom trestu kratším ako deväť mesiacov.

(2) Pedagóg poskytne odsúdenému ponuku aktivít, ktoré sa v ústave organizujú. Odsúdený môže pri zostavovaní programu zaobchádzania spolupracovať tak, že sám navrhne aktivity, o ktoré má záujem. Ak odsúdený prejaví záujem o vzdelávacie aktivity alebo aktivity vo voľnom čase, ktoré ústav v rámci programov zaobchádzania neponúka, možno ich s ohľadom na podmienky v ústave zahrnúť do programu zaobchádzania.

(3) Program zaobchádzania vypracováva pedagóg oddielu, do ktorého je odsúdený po pobyte v nástupnom oddieli umiestnený, a to do troch mesiacov od umiestnenia odsúdeného do oddielu; pritom spolupracuje najmä so psychológom, sociálnym pracovníkom. Ak súčasťou programu zaobchádzania je návrh na zmenu diferenciačnej skupiny, komisia navrhne riaditeľovi ústavu umiestniť odsúdeného do oddielu príslušnej diferenciačnej skupiny.

(4) Pri vypracovávaní programu zaobchádzania sa prihliada na

- a) závery a odporúčania psychologického vyšetrenia v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti,
- b) poznatky získané počas výkonu väzby,
- c) dĺžku trestu,
- d) správanie odsúdeného,
- e) možnosti sociálnej rehabilitácie, zaradenia do práce, zapojenia do individuálnych a skupinových foriem zaobchádzania, záujmy, vzdelávanie a využívanie voľného času a času a ďalšie poznatky o odsúdenom.

(5) Program zaobchádzania schvaľuje komisia, ktorá v závere odporúča odsúdeného umiestniť do oddielu s navrhnutou diferenciačnou skupinou.

(6) Program zaobchádzania obsahuje:

- a) edukačnú časť,
- b) aktivity vo voľnom čase,
- c) zamestnávanie,
- d) extramurálnu časť,
- e) iné metódy a postupy zaobchádzania.

§ 23

(1) Edukačnú časť programu zaobchádzania tvorí súhrn výchovných, vzdelávacích a osvetových aktivít zameraných na získanie vedomostí, zručností a návykov, rozvoj poznávacích, praktických a tvorivých schopností s cieľom zlepšiť sociálne postavenie odsúdeného.

(2) Aktivity vo voľnom čase tvorí súhrn činností, ktoré umožňujú uspokojovať potreby a záujmy odsúdeného s cieľom vytvárať a posilňovať spoločensky akceptovateľnú hodnotovú orientáciu, vôľové vlastnosti, pozitívny vzťah k okoliu a viesť odsúdeného k sebarealizácii a zmysluplnému tráveniu voľného času.

(3) Zamestnávanie v programe zaobchádzania tvorí súhrn aktivít v súlade s § 37 až 44 zákona.

(4) Extramurálnu časť programu zaobchádzania tvorí súhrn prostriedkov a metód sociálnej práce zameraných na vytvorenie, udržanie a posilnenie pozitívnych sociálnych kontaktov mimo ústavu alebo vyhľadávanie kontaktov s inštitúciami za účelom pomoci odsúdenému po prepustení na slobodu.

(5) Iné metódy a prostriedky zaobchádzania tvoria súhrn špeciálno-pedagogických, liečebných a rehabilitačných aktivít, ktoré môže uplatňovať len príslušník zboru, zamestnanec zboru alebo iný odborník s príslušnou odbornou kvalifikáciou.

§ 24

(1) Odsúdenému so zvyškom trestu kratším ako deväť mesiacov možno určiť krátkodobé ciele zaobchádzania zamerané na jeho prípravu na život po prepustení na slobodu. Pre ostatných odsúdených sa určí základný program zaobchádzania, rozšírený program zaobchádzania alebo program zaobchádzania pre výkon trestu v špecializovaných oddieloch.

(2) V oddiele s diferenciačnou skupinou „A“ a „B“ sa odsúdenému určí rozšírený program zaobchádzania, v rámci ktorého

- a) odsúdený sa podieľa na jeho určení a na organizácii a činnosti oddielu, ak táto vyhláška neustanovuje inak,
- b) zaobchádzanie je zamerané najmä na posilňovanie pozitívnych osobnostných vlastností, vytváranie reálneho sebaobrazu, nácvik sociálnych zručností a stratégií zameraných na primerané zvládanie a odbúravanie stresu pri náročných životných situáciách, zvyšovanie morálneho a právneho vedomia, akceptovanie spoločenských noriem a prosociálnosti a spoločensky akceptovateľnú hodnotovú orientáciu, podporovanie sebarealizácie, vytváranie zdravého sebavedomia a pracovných návykov a zručností,
- c) odsúdený má možnosť rozvíjať a rozširovať okruh svojich záujmov, zúčastňovať sa osvetových, kultúrnych, náboženských, vzdelávacích a športových aktivít, ak to podmienky ústavu umožňujú.

(3) V oddiele s diferenciačnou skupinou „C“ sa odsúdenému určí základný program zaobchádzania, v rámci ktorého

- a) odsúdený sa nepodieľa na jeho určení, ani na organizácii činnosti oddielu,
- b) zaobchádzanie je zamerané najmä na dodržiavanie režimu, vytváranie pracovných návykov a zručností,
- c) ponuka aktivít vo voľnom čase je obmedzená a o účasti odsúdeného na nich rozhoduje pedagóg.

(4) Odsúdený oboznámenie s určeným programom zaobchádzania potvrdí svojim podpisom.

§ 25

Plnenie programu zaobchádzania

(1) Plnenie programu zaobchádzania hodnotí pedagóg; prehodnotenie plnenia programu zaobchádzania sa vykoná do šiestich mesiacov od jeho určenia alebo posledného hodnotenia odsúdeného.

(2) Hodnotenie plnenia programu zaobchádzania vypracuje pedagóg pri:

- a) preradení odsúdeného do ústavu s iným stupňom stráženia,
- b) zmene diferenciačnej skupiny,
- c) prvom udelení voľna na opustenie ústavu,
- d) umiestnení do špecializovaného oddielu,
- e) umiestnení do diferenciačnej skupiny ak bol odsúdený zaradený do špecializovaného oddielu a pominuli dôvody na takéto zaradenie.

(3) Hodnotenie plnenia programu zaobchádzania sa vypracuje tiež pri premiestnení odsúdeného do iného ústavu v rámci toho istého stupňa stráženia podľa § 10 ods. 3 písm. b) a c) zákona alebo do psychiatrického oddelenia nemocnice pre obvinených a odsúdených, ak premiestnenie bolo plánované najmenej päť dní pred jeho uskutočnením.

(4) Zmenu programu zaobchádzania, najmä pri krízových stavoch odsúdeného, zmenách správania, odporúčaniach na jeho zaradenie do inej diferenciačnej skupiny, do iného oddielu tej istej diferenciačnej skupiny alebo iného ústavu, prerokuje pedagóg s psychológom, sociálnym pracovníkom alebo lekárom v ústave.

(5) U odsúdeného s dĺžkou trestu nad päť rokov sa po vykonaní troch rokov trestu vypracováva hodnotenie plnenia programu zaobchádzania raz za 12 mesiacov.

(6) Pred prepustením odsúdeného z výkonu trestu pedagóg vyhodnotí priebeh plnenia programu zaobchádzania; ak je zabezpečená postpenitenciárna starostlivosť, odporučí ďalšie resocializačné aktivity a v určených prípadoch aj liečebné aktivity.

(7) Za koordináciu a hodnotenie plnenia programu zaobchádzania zodpovedá pedagóg oddielu, v ktorom je odsúdený umiestnený.

DRUHÝ ODDIEL

PROSTRIEDKY ZAOBCHÁDZANIA

§ 26

Sociálna práca

(1) Ak je to potrebné, pri zaobchádzaní s odsúdeným sa uplatňujú aj formy a metódy sociálnej práce.

(2) Cieľom sociálnej práce pri zaobchádzaní s odsúdenými je zmiernenie sociálnych problémov alebo odstránenie možných príčin vzniku sociálnych problémov odsúdeného a jeho príprava na prepustenie na slobodu. Sociálnu prácu vykonáva sociálny pracovník v súčinnosti najmä s príslušníkmi zboru z oddelenia výkonu trestu; pritom využíva možnosti

spolupráce s orgánmi, inštitúciami a spoločenskými organizáciami, ktoré sa môžu podieľať na riešení sociálnych problémov odsúdeného.

(3) Pri riešení sociálneho problému poskytuje sociálny pracovník odsúdenému sociálnu pomoc spravidla formou poradenskej činnosti, metód a postupov sociálnej pedagogiky, najmä nácviku sociálnych zručností zameraných na podporu prosociálneho správania, zmenu postojov a konania odsúdeného.

§ 27

Poradný zbor

(1) Poradný zbor zriadený podľa § 17 zákona je orgán riaditeľa ústavu, ktorý prerokúva otázky súvisiace s výkonom trestu a odporúča uplatňovanie nových poznatkov, foriem a metód zaobchádzania s odsúdenými, o čom sa vyhotoví záznam.

(2) Poradný zbor sa zaoberá koncepčnými, metodickými a aktuálnymi otázkami väzenskej teórie a praxe; poznatky a odporúčania predkladá riaditeľovi ústavu alebo generálnemu riaditeľovi.

TRETIA HLAVA

ZABEZPEČENIE PRÁV

§ 28

Ubytovanie

(1) Izba sa spravidla nevybavuje bezpečnostnými dverami a ubytovacie priestory oddielov s izbami môžu byť vybavené spoločným hygienickým zariadením, vrátane spŕch, umývadiel s pitnou vodou.

(2) Cela je spravidla vybavená bezpečnostnými dverami a signalizačným zariadením; musí byť vybavená tiež oddeleným hygienickým zariadením, umývadlom, pitnou vodou a ak to stavebno-technické možnosti objektu umožňujú, aj sprchou.

(3) Odsúdeným v diferenciačných skupinách „A“ a „B“ možno povoliť primeranú individuálnu estetickú úpravu ubytovacích priestorov. O spôsobe úpravy cely, izby, lôžka a priestorov na uloženie osobných vecí odsúdeného rozhoduje riaditeľ ústavu, alebo ním určený príslušník zboru.

§ 29

Stravovanie

(1) Strava sa pripravuje podľa schválených jedálnych lístkov, receptúr jedál v spoločnom stravovaní, peňažných limitov na prípravu stravy a počtov stravníkov v rozsahu priznaných stravných dávok spravidla vo väzenskej kuchyni a podáva sa podľa časového rozvrhu dňa v jedálňach, celách alebo izbách. Ak z prevádzkových dôvodov alebo dôvodu zaradenia odsúdeného do práce nemožno dodržať časový odstup medzi vydávaním hlavných jedál podľa § 19 ods. 3 zákona, ústav musí zabezpečiť výdaj desiatej alebo olovrantu.

(2) Stravnou dávkou sa rozumie určené množstvo stravy, ktoré sa odsúdenému poskytuje na základe odporúčaných výživových dávok podľa veku, zdravotného stavu, zaradenia do práce a osobitostí vyplývajúcich z požiadaviek kultúrnych a náboženských tradícií.

(3) Zloženie a nutričnú hodnotu stravy pri špeciálnych diétach, štandardizovaných diétnych postupoch a neštandardných požiadavkách na poskytnutie stravy podľa kultúrnych a náboženských tradícií určí spravidla diétna sestra. Peňažné limity na prípravu stravy vyjadrujú priemernú hodnotu potravín obsiahnutých v stravných dávkach, zodpovedajú priemernej úrovni cien potravín a sú podkladom na výpočet peňažnej náležitosti stravovania vo väzenskej kuchyni.

(4) O priznaní, druhu a zrušení liečebnej výživy rozhoduje lekár.

(5) Odsúdení v otvorenom oddelení, diferenciacnej skupine „A“, vo výstupných oddieloch a oddiele špecializovaného zaobchádzania si môžu zo surovín zakúpených v predajni v ústave pripraviť jednoduché jedlo tepelnou úpravou; ak to podmienky v ústave umožňujú, riaditeľ ústavu povolí pripraviť si takéto jedlo aj ostatným odsúdeným.

(6) Hygienickú nezávadnosť, kvalitu stravy a hygienické podmienky jej prípravy a výdaja kontroluje lekár alebo iný zdravotnícky pracovník.

§ 30 **Odievanie**

(1) Odsúdenému sa poskytuje ústavný odev, obuv a iné súčasti výstroja v súlade s § 19 ods. 5 zákona, o ktoré sa riadne stará.

(2) Pracovný odev odsúdeného je označený viditeľným spôsobom bielym pásom; to neplatí pre odsúdeného v otvorenom oddieli.

(3) Ak bolo odsúdenému podľa § 19 ods. 5 zákona povolené nosiť vlastný odev, bielizeň a obuv, udržiava ich na vlastné náklady.

(4) Ak odsúdený o to požiada a podmienky v ústave to umožňujú, môže ústav zabezpečiť vypranie vlastného odevu a bielizne na náklady odsúdeného.

(5) Na uloženie osobných vecí sa každému odsúdenému poskytne skrinka, ktorú si môže uzamknúť. Odsúdený kedykoľvek umožní príslušníkovi zboru nahliadnuť do svojich osobných vecí. Náhradné kľúče od skrinky sú uložené v kancelárii pedagóga príslušného oddielu tak, aby bolo vylúčené ich zneužitie.

(6) Obmena ústavnej osobnej bielizne sa vykonáva najmenej raz za sedem dní, ústavnej posteľnej bielizne raz za 14 dní; ostatné súčasti výstroja sa obmieňajú podľa potreby.

(7) Odsúdenému, ktorý môže používať vlastný odev, bielizeň a obuv, sa povolí vykonať ich obmenu pri návšteve; to platí aj o vlastnom športovom odevu a obuvi.

§ 31

Osobná hygiena

(1) Ústav je povinný vytvoriť podmienky na udržiavanie osobnej hygieny odsúdených, najmä aby sa mohli denne umývať a pravidelne holiť; na tento účel im poskytne bezplatne základné potreby osobnej hygieny.

(2) Ak z prevádzkových alebo iných dôvodov nemožno odsúdenému dočasne zabezpečiť sprchovanie, ústav zabezpečí, aby sa mohli umývať teplou vodou.

(3) Odsúdený je podľa potreby bezplatne strihaný, vlasy a fúzy si odsúdený musí udržiavať čisté.

(4) Ak odsúdený nemá peňažné prostriedky na nákup ďalších potrieb osobnej hygieny aj v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, môže požiadať ústav o ich bezplatné poskytnutie.

(5) Základnými potrebami osobnej hygieny sa na účely tejto vyhlášky rozumie mydlo, toaletný papier a uterák; u odsúdených žien aj hygienické vložky.

(6) Ďalšími potrebami osobnej hygieny sa na účely tejto vyhlášky rozumie hrebeň na vlasy, zubná kefka, zubná pasta, šampón na vlasy a holiace potreby.

§ 32

Osobné voľno a spánok

(1) Počas osobného voľna vymedzeného v časovom rozvrhu dňa v trvaní najmenej jednej hodiny môže odsúdený vykonávať činnosti, ktoré nie sú v rozpore so zákonom, vyhláškou, ústavným poriadkom a účelom výkonu trestu. Odsúdený môže využívať knižnicu, priestory určené na kultúrne, športové a záujmové činnosti, venovať sa seba vzdelávaniu, uspokojovaniu duchovných potrieb alebo odpočívať.

(2) Počas nočného pokoja sa odsúdený zdržiava na svojom lôžku a nevykonáva žiadne činnosti, ktoré by mohli rušiť ostatných odsúdených, najmä nezapína osvetlenie cely alebo izby, nehrať kartové ani iné hry, nepoužíva hlasito rádiový prijímač a nesleduje televízne vysielanie.

§ 33

Korešpondencia

(1) Pre odsúdených sa umiestňujú na prístupných miestach uzamykateľné schránky určené na odosielanie korešpondencie. Schránky sa vyberajú a korešpondencia sa odosiela v pracovných dňoch. Korešpondencia musí mať úplnú adresu a nalepenú poštovú známku; inak sa vráti odosielateľovi.

(2) Došlá korešpondencia v slovenskom jazyku sa po nahliadnutí bez zbytočného odkladu odovzdá odsúdenému okrem korešpondencie

- a) uvedenej v § 35 ods. 1 písm. i) zákona,
- b) ktorá obsahuje nedovolenú informáciu alebo vec,

c) v inom ako slovenskom jazyku.

(3) Ak je potrebné zistiť obsah korešpondencie napísanej v cudzom jazyku, zabezpečí sa jej preklad tlmočníkom. Korešpondenciu na vyhotovenie prekladu nemožno zadržať dlhšie ako na tri pracovné dni; ak vyhotovenie prekladu trvá dlhšie, zhotoví sa na účely prekladu fotokópia písomnej správy a originál sa bez zbytočného odkladu odovzdá odsúdenému alebo zašle adresátovi.

(4) V evidenčnej karte korešpondencie odsúdeného sa eviduje korešpondencia uvedená v § 20 ods. 3, § 31 ods. 1, § 90 a § 91 zákona; ostatná korešpondencia sa eviduje, len ak je odosielaná a doručená ako doporučená zásielka.

(5) Korešpondencia uvedená v odseku 2 písm. a) a b) sa založí do osobného spisu odsúdeného a na túto skutočnosť sa odsúdený upozorní; ďalej sa postupuje podľa obsahu zadržanej korešpondencie.

(6) Odsúdený si môže ponechať pri sebe došlú korešpondenciu v množstve zodpovedajúcom možnostiam jej uloženia v skrinke. Ak množstvo korešpondencie, ktorú má odsúdený pri sebe prevyšuje možnosti ich uloženia v jeho skrinke, odsúdený korešpondenciu na vlastné náklady odošle na ním určenú adresu alebo ju zničí. Ak odsúdený o to požiada, ústav zabezpečí uloženie korešpondencie do osobných vecí odsúdeného.

(7) Ak odsúdený nemá peňažné prostriedky na korešpondenciu uvedenú v § 20 ods. 3 písm. a) až c) zákona pre styk s advokátom a obhajcom môže požiadať o poskytnutie základných prostriedkov na korešpondenciu a odoslanie listu na náklady ústavu.

(8) Základnými potrebami na korešpondenciu sa na účely tejto vyhlášky rozumejú obyčajná listová zásielka, obálka a papier; písacie potreby zapožičia ústav.

§ 34

Návštevy

(1) Návšteva sa koná v určených dňoch a v dennom čase za podmienok ustanovených v § 21 zákona a v ústavnom poriadku.

(2) Pred začiatkom a po skončení návštevy sa vykoná osobná prehliadka odsúdeného osobou rovnakého pohlavia.

(3) Za priebeh návštev zodpovedá určený príslušník zboru. Pred návštevou v súlade s § 21 ods. 6 a 7 zákona poučí odsúdených a návštevníkov o pravidlách správania pri návšteve, odpovedá na ich prípadné otázky a môže predčasne ukončiť návštevu v prípade porušenia pravidiel správania pri návšteve.

(4) Návšteva poverených zástupcov štátnych orgánov, obcí, záujmových združení občanov, cirkví, náboženských spoločností, nadácií a charitatívnych organizácií vykonaná v súvislosti s plnením programu zaobchádzania sa nepovažuje za návštevu podľa § 21 ods. 1 zákona.

(5) Návšteva počas výkonu disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do uzavretého oddielu a disciplinárneho trestu umiestnenia do samoväzby sa vykoná, len ak

povolenie na vykonanie návštevy už bolo odoslané a okolnosti už neumožňujú návštevu odvolať; takáto návšteva sa vždy vykoná bez priameho kontaktu.

(6) Pre návštevníkov je zriadená čakáreň a kútik pre matky s deťmi. V čakárni sú k dispozícii zákon, táto vyhláška a ústavný poriadok.

(7) Neplnoletá osoba sa môže zúčastniť návštevy iba v sprievode osoby staršej ako 18 rokov.

(8) Vykonanie návštevy, jej prerušenie alebo predčasné ukončenie podľa § 21 ods. 7 zákona sa eviduje.

§ 35

Používanie telefónu

(1) Pre odsúdených sa umiestňuje na určenom mieste v ústave telefónny automat. Odsúdenému sa umožní kartu do telefónneho automatu kúpiť v predajni v ústave. Odsúdený môže mať pri sebe najviac dve karty.

(2) Odsúdený na určenom tlačive požiada určeného príslušníka zboru, aby mohol použiť telefón. Riaditeľ ústavu môže z dôvodu zvýšeného záujmu odsúdených o volanie, podľa podmienok v ústave a za účelom zabezpečenia rovnakého prístupu k telefónnemu automatu obmedziť dĺžku volania, najviac však na desať minút.

(3) O každom volaní odsúdeného sa vedie záznam obsahujúci telefónne číslo, dátum, čas a dĺžku volania.

§ 36

Vychádzky

(1) Účelom vychádzky je zabezpečiť odsúdenému denne pobyt na čerstvom vzduchu a aktívny oddych. Čas vychádzok sa určí v časovom rozvrhu dňa.

(2) Vychádzky sa uskutočňujú vo vychádzkových priestoroch. Vychádzkovým priestorom je vymedzený priestor ústavu, ktorý je zabezpečený podľa stupňa stráženia.

(3) Na vychádzke musí odsúdený mať odev a obuv primeraný poveternostným podmienkam. Po dobu vychádzky môže odsúdený podľa podmienok v ústave športovať, pričom používa vlastný alebo ústavný športový odev a obuv.

§ 37

Prijímanie peňažných prostriedkov, nakladanie s nimi a iné finančné operácie

(1) Odsúdenému sa v účtovnej evidencii na účte cudzích prostriedkov ústavu na jeho konte počas výkonu trestu účtujú tieto peňažné prostriedky:

a) vreckové vrátane jeho zvýšenia a nevyčerpané vreckové z rozúčtovania pracovnej odmeny

- podľa § 40 ods. 4 zákona,
b) úložné z rozúčtovania čistej pracovnej odmeny podľa § 40 ods. 4 zákona,
c) vreckové z dôchodku a nevyčerpané vreckové z dôchodku,
d) úložné z dôchodku.

(2) Odsúdenému sa počas výkonu trestu okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 1 účtujú v účtovnej evidencii na účte cudzích prostriedkov ústavu na jeho konte ďalšie peňažné prostriedky

- a) v slovenskej mene, ktoré sa odsúdenému odňali pri nástupe na výkon trestu, pri návrate z voľna na opustenie ústavu alebo pri návrate z prerušenia výkonu trestu,
- b) v slovenskej mene, ktoré boli odsúdenému zaslané poštovou poukážkou alebo prevodom na bankový účet ústavu fyzickou osobou alebo právnickou osobou,
- c) udelené odsúdenému ako finančná odmena podľa § 45 ods. 3 písm. e) zákona,
- d) v slovenskej mene, ktoré odsúdený získal iným spôsobom ako podľa písmen a) až c).

(3) Odsúdenému okrem peňažných prostriedkov podľa odseku 1 a ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 2 uschovávajú a evidujú v pokladni ústavu aj ďalšie peňažné prostriedky v cudzej mene, ktoré

- a) sa odsúdenému odňali pri nástupe na výkon trestu, pri návrate z voľna na opustenie ústavu alebo pri návrate z prerušenia výkonu trestu,
 - b) odsúdený získal iným spôsobom ako podľa písmena a);
- tieto peňažné prostriedky sa evidujú podľa osobitného predpisu.⁷⁾

(4) Odsúdenému sa okrem ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 3 uschovávajú a evidujú v pokladni ústavu aj ceniny, vkladné knižky, vkladové listy, bankové platobné karty a iné doklady preukazujúce existenciu účtu odsúdeného v banke alebo pobočke zahraničnej banky (ďalej len „ceniny“).

(5) Odsúdený môže čerpať peňažné prostriedky podľa odseku 2 písm. a), a ak ich nevlastní podľa odseku 3 písm. a) po ich výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak sa ďalej neustanovuje inak.

(6) Ak ústav neeviduje voči odsúdenému pohľadávku zboru, môže na základe písomnej žiadosti odsúdeného vydať ceniny podľa odseku 4 blízkej osobe; o žiadosti rozhodne riaditeľ ústavu.

(7) Úhrada nákladov spojených s používaním vlastného rádioprijímača a televízneho prijímača podľa § 30 ods. 2 zákona a nákup dennej tlače, časopisov a kníh podľa § 29 ods. 1 zákona sa uskutočňuje bezhotovostným prevodom v Slovenskej republike z peňažných prostriedkov podľa odseku 1, a ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 2 písm. a) a b) a až potom podľa odseku 3 písm. a) po ich výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu.

(8) Riaditeľ ústavu umožní odsúdenému na základe písomnej žiadosti poukázať raz mesačne blízky osobám bezhotovostným prevodom v Slovenskej republike určenú sumu z peňažných prostriedkov podľa odseku 1, a ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov podľa odseku 2 písm. a) až c) a až potom podľa odseku 3 písm. a) po ich výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu, ak ďalej nie je

⁷⁾ Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení zákona č. 562/2003 Z.z..

ustanovené inak. Poplatky a iné výdavky spojené s poukázaním peňažných prostriedkov podľa odseku 1, odseku 2 písm. a) až c) a odseku 3 znáša odsúdený.

(9) Odsúdený môže v kalendárnom mesiaci čerpať peňažné prostriedky podľa odseku 1 písm. b) a d) za podmienok a na účely podľa odsekov 7, 8 a § 38, ak ich úhrn prevyšuje 50 % sumy podľa osobitného predpisu.⁸⁾

(10) Ak úhrn peňažných prostriedkov odsúdeného podľa odseku 1 neprevýši 50 % sumy podľa osobitného predpisu⁸⁾ a súčasne nie sú plnené podmienky podľa § 23 ods. 2 a 4 zákona a odsúdený písomne požiada o ich čerpanie, riaditeľ môže povoliť ich čerpanie najmä na

- a) zakúpenie liečebnej alebo zdravotníckej pomôcky, ak ju nemožno poskytnúť bezplatne na základe zdravotného poistenia podľa osobitného predpisu,⁹⁾
- b) úhradu nevyhnutne potrebných protetických prác alebo liekov, ktoré nemožno poskytnúť na základe zdravotného poistenia bezplatne podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾
- c) úhradu za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
- d) výdavky spojené s udelením voľna na opustenie ústavu z mimoriadnych dôvodov podľa § 44 ods. 3 písm. f) zákona,
- e) nákup základných potrieb osobnej hygieny,
- f) nákup ďalších potrieb osobnej hygieny,
- g) nákup primeraného odevu a obuvi pred ukončením výkonu trestu,
- h) nákup základných potrieb na korešpondenciu,
- i) úhrad daní a poplatkov.

(11) Ak úhrn peňažných prostriedkov odsúdeného podľa odseku 2 písm. a) až c) a odseku 3 písm. a) neprevýši sumu podľa osobitného predpisu⁸⁾, môže ich odsúdený na účely podľa odsekov 7, 8 a § 38 čerpať, ak sú súčasne splnené podmienky podľa § 23 ods. 2 a 4 zákona.

(12) Ďalšie peňažné prostriedky podľa odseku 2 písm. d), a ak ich odsúdený nevlastní, podľa odseku 3 písm. b) po ich výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu sa použijú na

- a) úhradu pohľadávok zboru alebo pohľadávok ostatných oprávnených evidovaných v ústave voči odsúdenému,
 - b) doplnenie predpokladanej sumy cestovného do miesta trvalého pobytu odsúdeného na území Slovenskej republiky a stravného na jeden deň podľa § 23 ods. 2 zákona,
 - c) nákup základných a ďalších potrieb osobnej hygieny odsúdeného,
 - d) nákup základných potrieb na korešpondenciu;
- účel ich použitia určí odsúdený, inak účel použitia určí ústav.

⁸⁾ § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁹⁾ Zákon č. 577/2004 Z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

¹⁰⁾ Zákon č. 577/2004 Z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.
Zákon č. 277/1994 Z.z.

¹¹⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(13) Odsúdený nemôže používať peňažné prostriedky podľa odseku 1 a ďalšie peňažné prostriedky podľa odsekov 2 a 3 na účel a spôsobom, ktorý by maril účel výkonu trestu.

(14) Ak odsúdený nemá záväzky voči zboru a má peňažné prostriedky podľa odsekov 1, 2 písm. a) až c) a 3 písm. a), pričom nie je schopný plniť vyživovaciu povinnosť voči blízkym osobám, riaditeľ ústavu umožní čerpanie peňažných prostriedkov nad sumu podľa osobitného predpisu.⁸⁾

(15) Ak sa voči odsúdenému uplatňuje náhrada škody podľa § 81 zákona, uhradí ju z peňažných prostriedkov podľa odseku 1 alebo z ďalších peňažných prostriedkov podľa odsekov 2 a 3, najneskôr však v deň prepustenia z výkonu trestu. Ak peňažné prostriedky podľa odseku 1 alebo ďalších peňažných prostriedkov podľa odsekov 2 a 3 nepostačujú, zostatok alebo súhrn zostatkov sa uplatní ako pohľadávka zboru.

(16) Pri prepustení z výkonu trestu sa odsúdenému vyplatia z pokladne ústavu peňažné prostriedky podľa odseku 1, ďalšie peňažné prostriedky podľa odseku 2 a vydajú ďalšie peňažné prostriedky podľa odseku 3, ceniny podľa odseku 4. Ak pri prepustení odsúdeného z výkonu trestu ústav nemá v pokladni k dispozícii dostatok peňažných prostriedkov, vyplatí sa odsúdenému najviac suma podľa osobitného predpisu;⁸⁾ zostávajúce peňažné prostriedky sa odsúdenému zašlú bez zbytočného odkladu na ním uvedenú adresu.

§ 38

Nákup potravín a vecí osobnej potreby

(1) Nákup potravín a vecí osobnej potreby podľa § 25 ods. 2 zákona sa uskutočňuje z peňažných prostriedkov podľa § 37 ods. 1; ak ich odsúdený nevlastní, z ďalších peňažných prostriedkov odsúdeného podľa § 37 ods. 2 písm. a) až c) a až potom podľa § 37 ods. 3 písm. a) po ich predchádzajúcej výmene v banke alebo pobočke zahraničnej banky za slovenskú menu.

(2) Úhrn čerpania peňažných prostriedkov odsúdeného podľa § 37 ods. 7 a 8 a podľa odseku 1 nesmie v kalendárnom mesiaci presiahnuť trojnásobok sumy podľa osobitného predpisu.⁸⁾

§ 39

Zdravotná starostlivosť

(1) Odsúdenému, ktorý o to požiada, sa umožní lekárske vyšetrenie.

(2) Lekár vykonávajúci kontrolu podľa osobitného predpisu¹²⁾ predkladá riaditeľovi ústavu správu a odporúčanie týkajúce sa nedostatkov v hygienickej starostlivosti.

(3) Ak zdravotný stav odsúdeného vyžaduje poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti a nemožno ju zabezpečiť lekárom v ústave, ústav musí zabezpečiť privolanie

¹²⁾ Napríklad zákon č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia, vyhláška Ministertstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 79/1997 Z.z. o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení zákona č. 54/2000 Z.z.

lekárskej služby prvej pomoci alebo rýchlej zdravotnej pomoci, ktorá po vyšetrení odsúdeného rozhodne o ďalšom postupe.

(4) Ak lekár lekárskej služby prvej pomoci alebo rýchlej zdravotnej pomoci nariadi prevoz na ambulantné ošetrovanie alebo hospitalizáciu do najbližšieho iného zdravotníckeho zariadenia, jeho pokyny sú pre ústav záväzné.

§ 40 **Vzdelávanie**

(1) Odsúdenému sa umožňuje prístup k vzdelávaniu, ktoré pozostáva zo všeobecnovzdelávacej výučby, kultúrnych a športových činností, sociálneho vzdelávania a bezplatného využívania fondov ústavnej knižnice. Vzdelávanie sa spravidla uskutočňuje formou modulárnej výučby, sociálneho vzdelávania alebo umožnením účasti na diaľkových formách štúdia a v kurzoch.

(2) Odsúdenému sa podľa individuálnych možností a schopností umožní:

- a) dokončenie základnej školy,
- b) absolvovanie rekvalifikačného kurzu, kurzu na zvýšenie alebo rozšírenie kvalifikácie,
- c) zaučenie alebo vyučenie sa vo vybraných učebných odboroch,
- d) štúdium na strednej škole,
- e) vo výnimočnom prípade absolvovanie aj vyššej formy vzdelávania.

(3) Odsúdenému, ktorý prejaví záujem o ďalšie vzdelávanie po výkone trestu, sa umožní absolvovanie prijímacieho konania podľa všeobecne záväzných právnych predpisov¹³⁾, ak to nie je v rozpore s účelom výkonu trestu a je predpoklad, že výkon trestu sa skončí pred začiatkom školského roka.

(4) Odsúdenému zaradenému do otvoreného oddelenia a diferenciačnej skupiny „A“ v ústave so stredným stupňom strázenia, ak je to účelné, možno povoliť vykonanie prijímacieho konania aj v prípade, ak výkon trestu sa neskončí pred začiatkom školského roka.

(5) Ústav uskutočňuje vzdelávanie odsúdených podľa odseku 2 písm. b) až e) na základe projektu vzdelávania schváleného generálnym riaditeľstvom; v prípadoch uvedených v odseku 2 písm. b) a c) aj na základe uzavretej zmluvy. Organizácia uskutočňuje vzdelávanie odsúdených musí splniť podmienky ustanovené osobitným predpisom.¹⁴⁾

(6) Záujmové združenia občanov, cirkvi, náboženské spoločnosti a iné organizácie pôsobiace v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi sa môžu za podmienok uvedených v odseku 5 podieľať na organizačnom, finančnom a materiálnom zabezpečení vzdelávania odsúdených; pritom sa riadia zákonom a touto vyhláškou.

(7) Balík, ktorý môže odsúdený prijať podľa § 27 ods. 2 zákona, kontroluje príslušník zboru v prítomnosti odsúdeného. Príslušník zboru zaeviduje balík v knihe balíkov a odsúdený

¹³⁾ Zákon č. 29/1984 Z.z. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

¹⁴⁾ Zákon č. 83/1990 Zb. o združeniach občanov v znení neskorších predpisov, zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

jeho prijatie potvrdí svojím podpisom. Ak balík obsahuje iné ako zákonom povolené veci, ich zoznam sa uvedie v knihe balíkov a vrátia sa odosielateľovi na náklady odsúdeného alebo pri návšteve.

§ 41

Kultúrno-osvetová činnosť

(1) Kultúrno-osvetová činnosť, na ktorej sa odsúdení organizovane zúčastňujú, zahŕňa najmä:

- a) osvetovú činnosť zameranú na zvýšenie právneho vedomia a sociálnych zručností odsúdeného, rôzne životné a spoločenské problémy, témy z histórie, kultúry, vedy a iných oblastí s cieľom sprostredkovať akceptovateľné vzory konania a správania, medziľudské vzťahy a úctu k životu a spoločnosti,
- b) záujmovú a športovú činnosť odsúdených,
- c) kultúrne, vzdelávacie, zábavné podujatia a programové relácie odsúdených,
- d) ďalšie akcie na zvyšovanie kultúrnej úrovne a všeobecného vzdelania odsúdených, najmä organizovanie vystúpení kultúrnych skupín.

(2) Obsah kultúrno-osvetovej činnosti s odsúdenými upravujú ponukové listy kultúrno-osvetových činností pre diferenciacné skupiny alebo jednotlivcov. Kultúrno-osvetová činnosť sa vykonáva v čase určenom časovým rozvrhom dňa alebo v čase osobného voľna odsúdeného. O účasti na jednotlivých akciách kultúrno-osvetovej činnosti rozhoduje určený príslušník zboru.

(3) Pri osvetových podujatiach pre odsúdených z právnej, zdravotníckej a z iných oblastí spolupôsobia odborní zamestnanci ústavu, sudcovia a prokurátori. Ak je to účelné, môžu sa na uskutočňovaní osvetových aktivít podieľať aj záujmové združenia občanov, cirkvi a náboženské spoločnosti alebo iné organizácie pôsobiace v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi; pritom sa riadia predpismi upravujúcimi výkon trestu.

(4) Na besedy s odsúdenými možno pozvať aj významných umelcov, športovcov alebo vedeckých pracovníkov. Ak je to vhodné, možno vykonaním prednášky alebo besedy poveriť aj odsúdeného s potrebnou odbornou spôsobilosťou.

(5) Odsúdený si môže za určených podmienok požičiavať športové potreby a športový odev a hrať spoločenské hry, ktoré sú v ústave k dispozícii.

(6) Odsúdenému sa umožňuje, aby v záujmovom krúžku rozvíjal tvorivé schopnosti, rozširoval vedomosti alebo vyrábal drobné predmety. O predmetoch zhotovených v krúžkoch sa musí viesť presná evidencia. Riaditeľ ústavu môže povoliť, aby odsúdený zhotovenú vec daroval blízkym osobám, alebo si ju po skončení výkonu trestu ponechal; inak je zhotovená vec majetkom ústavu. V rámci záujmových krúžkov môžu byť z materiálu ústavu vyrábané aj rôzne predmety prezentujúce ústav a Zbor väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“).

(7) Riaditeľ ústavu môže povoliť, aby si odsúdení pod odborným vedením pedagóga vydávali vlastný časopis. Obsah časopisu je zameraný najmä na literárnu tvorbu odsúdených, poskytovanie informácií o právach a povinnostiach odsúdených v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, pripravované kultúrno-osvetové aktivity a vzdelávanie, zaujímavosti zo sveta kultúry, vedy a techniky. V časopise nie je povolené uverejňovať príspevky, ktoré by mohli vyvolať nepokoje medzi odsúdenými, urážlivé alebo inak sa

dotýkajúce práv príslušníkov národnostných menšín, iných odsúdených alebo príslušníkov zboru a zamestnancov zboru.

(8) Ak to podmienky ústavu umožňujú, môže riaditeľ ústavu povoliť, aby si odsúdení pripravovali a vysielali audio alebo audiovizuálne relácie na rozhlasových a video okruhoch v ústave.

(9) Odsúdenému, ktorý je zaradený do záujmového alebo športového krúžku, možno povoliť balík podľa § 28 ods. 2 zákona do hmotnosti troch kg, ktorý môže prijať poštou alebo pri návšteve; za veci pre športovú činnosť sa nepovažujú podporné potravinové doplnky a liečivá.

(10) Balík, ktorý môže odsúdený prijať podľa § 28 ods. 2 zákona, kontroluje príslušník zboru v prítomnosti odsúdený. Príslušník zboru zaeviduje balík v knihe balíkov a obvinený jeho prijatie potvrdí svojím podpisom. Ak balík obsahuje iné ako zákonom povolené veci, ich zoznam sa uvedie v knihe balíkov a vráti sa odosielateľovi na náklady odsúdeného alebo pri návšteve.

Uspokojovanie kultúrnych potrieb

§ 42

(1) V ústave sa zriaďuje ústavná knižnica pre odsúdených (ďalej len „knižnica“); umiestňuje sa v samostatnom priestore. Knižnica sa zriaďuje tiež v otvorenom oddelení.

(2) Knižničný fond knižnice sa tvorí z domácej a zahraničnej odbornej literatúry, populárno-náučnej literatúry, beletrie, inej literatúry a primerane aj z literatúry v jazykoch národnostných menšín a cudzojazyčnej literatúry; obsahuje tiež Ústavu Slovenskej republiky, Trestný zákon, Trestný poriadok a všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody. Ak to umožňujú podmienky v ústave, môže byť odsúdenému sprístupnená v čitárni knižnice Zbierka zákonov v elektronickej podobe.

(3) Za knižničný fond knižnice sa považujú knihy, časopisy a iné účelné pomôcky pre odsúdených. Knižničný fond sa pravidelne dopĺňa a obnovuje.

(4) Knižničný fond sa sprístupňuje odsúdeným za podmienok určených knižničným a výpožičným poriadkom, ktorý vypracuje príslušník zboru zodpovedný za knižnicu a schvaľuje riaditeľ ústavu. Sprístupňovanie knižného fondu sa zabezpečuje individuálne alebo prostredníctvom katalógu titulov kníh, ktorý musí byť každému odsúdenému dostupný.

(5) Ústavu možno knihy darovať na základe písomne uzatvorenej darovacej zmluvy; pred uzatvorením zmluvy darca predloží ústavu zoznam titulov kníh, ktoré majú byť predmetom daru. Darovacia zmluva sa uzatvára s prihliadnutím na aktuálne potreby knižnice a možnosti uloženia darovaných kníh.

§ 43

(1) Odsúdenému sa umožňuje počúvať rozhlasové vysielanie reprodukované vnútorným okruhom ústavu alebo individuálne z vlastného rádioprijímača a sledovať televízne vysielanie z televízneho prijímača ústavu, alebo ak to riaditeľ ústavu povolí

z vlastného televízneho prijímača. Riaditeľ ústavu rozhodne, či odsúdený môže používať vlastný televízny prijímač s batériovým napájaním alebo na elektrickú sieť. Používanie vlastného televízneho prijímača sa nepovolí odsúdenému, ktorý sa opakovane dopúšťa disciplinárnych priestupkov.

(2) Náklady na spotrebu elektrickej energie hradí odsúdený; riaditeľ ústavu určí paušálny poplatok podľa priemernej mesačnej spotreby energie vypočítanej na základe technických údajov spotrebiča. Výmenu batérií si zabezpečí odsúdený na vlastné náklady.

(3) Maximálne rozmery rozhlasového a televízneho prijímača a počet prijímačov v cele alebo izbe určí riaditeľ ústavu podľa priestorových možností; uhlopriečka televízneho prijímača nesmie presiahnuť 37 cm.

Ochrana práv

§ 44

(1) V ústave sa na mieste bežne dostupnom odsúdenému umiestňuje uzamykateľná schránka na sťažnosti a žiadosti odsúdeného určené:

- a) štátnym orgánom Slovenskej republiky podľa § 92 ods. 4 zákona a medzinárodným orgánom a organizáciám,
- b) prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave; schránky musia byť zabezpečené tak, aby ich nemohla otvoriť nepovolaná osoba.

(2) Medzinárodnými orgánmi a organizáciami uvedenými v odseku 1 písm. a) sú najmä:

- a) Výbor pre ľudské práva,
- b) Komisia pre ľudské práva Organizácie spojených národov,
- c) Úrad pre ľudské práva,
- d) Výbor pre odstránenie rasovej diskriminácie,
- e) Výbor proti mučeniu,
- f) Komisia Organizácie spojených národov pre postavenie žien,
- g) Výbor pre práva dieťaťa,
- h) Vysoký komisár Organizácie spojených národov pre ľudská práva,
- i) Vysoký komisár Organizácie spojených národov pre utečencov,
- j) Európsky súd pre ľudské práva,
- k) Výbor na zabránenie mučenia,
- l) Vysoký komisár Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre národnostné menšiny,
- m) Úrad Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre demokratické inštitúcie a ľudské práva,
- n) Amnesty International,
- o) Medzinárodná Federácia pre ľudské práva,
- p) Medzinárodná helsinská federácia pre ľudské práva,
- r) Medzinárodná spoločnosť pre ľudské práva,
- s) Medzinárodná rómska únia,
- t) Medzinárodný výbor Červeného kríža.

(3) Určený príslušník zboru denne, okrem dní pracovného voľna a dní pracovného pokoja, vyberá obsah schránky uvedenej v odseku 1 bez zbytočného odkladu zabezpečí ich odoslanie adresátom.

(4) Odsúdený podáva sťažnosti a žiadosti uvedené v odseku 1 v zalepenej obálke s úplnou adresou a nalepenou poštovou známku; na obálke musí tiež uviesť svoje meno a adresu pre potreby evidencie.

(5) O rozhovor s osobami a zástupcami orgánov uvedenými v § 91 a 92 zákona môže odsúdený požiadať písomne alebo ústne. Žiadosť sa musí odoslať alebo odovzdať príslušnej osobe najneskôr v nasledujúci pracovný deň.

(6) V ústave sa určí osobitná miestnosť na rozhovor odsúdeného s advokátom alebo inou osobou podľa § 33 zákona. Ak advokát alebo iná osoba neoznámí návštevu odsúdeného vopred, návšteva sa uskutoční v mimopracovnom čase odsúdeného.

(7) Ak advokát alebo iná osoba odsúdeného obhajuje alebo zastupuje, musí sa vždy preukázať písomným poverením na zastupovanie.

(8) Ak odsúdený požiada o rozhovor riaditeľa ústavu, rozhovor sa mu umožní najneskôr do siedmych kalendárnych dní, v naliehavých prípadoch bez zbytočného odkladu. Naliehavosť prípadu posudzuje riaditeľ ústavu podľa dôvodov žiadosti o rozhovor. Ak riaditeľ ústavu nie je prítomný, žiadosť odsúdeného posudzuje alebo rozhovor s ním uskutoční určený príslušník zboru.

§ 45

Riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu prešetrí každé hlásenie, sťažnosť alebo iný poznatok týkajúci sa porušenia práva odsúdeného podľa § 31 zákona a prijme opatrenia na zabránenie ďalšieho porušovania práv odsúdeného.

ŠTVRTÁ HLAVA

ZABEZPEČENIE PORIADKU A BEZPEČNOSTI

§ 46

Zabezpečenie poriadku a bezpečnosti

(1) Hromadný pohyb odsúdených, najmä nástup do zamestnania a previerky počtu odsúdených, sa vykonáva organizovane.

(2) Upratovanie, úpravu ústavu na zlepšenie prostredia a pomocné práce pre kuchyňu odsúdených vykonávajú odsúdení v mimopracovnom čase bezplatne. Účasť na týchto prácach sa musí organizovať tak, aby sa čo najmenej narušal spôsob a organizácia života odsúdených. Počas osobného voľna a vychádzok vykonávajú odsúdení tieto práce len dobrovoľne.

(3) Odsúdený môže fajčiť iba vo vyhradených miestnostiach a miestach, ktoré určí riaditeľ ústavu.

§ 47

Ústavný poriadok

(1) V ústavnom poriadku sa konkretizujú ustanovenia zákona a tejto vyhlášky, najmä spôsob uplatňovania práv odsúdených, dodržiavania povinností a uplatňovania obmedzení.

(2) Ústavný poriadok sa v ústave umiestni na miestach bežne prístupných odsúdeným; súčasťou ústavného poriadku je časový rozvrh dňa.

(3) Odsúdený sa v záujme nerušeného priebehu života v ústave čo najskôr po nástupe na výkon trestu oboznámi s ustanoveniami ústavného poriadku a správa sa v súlade s nimi.

PIATA HLAVA

ZAMESTNÁVANIE

Zamestnávanie

§ 48

(1) Svojoľné alebo neodôvodnené odmietnutie práce sa považuje za závažné porušenie povinností odsúdeného, za ktoré sa možno odsúdenému uložiť disciplinárny trest.

(2) Do pracovného času odsúdeného sa nezapočítava výkon prác pre ústav a výkon prospešných prác mimo ústav, prestávka na odpočinok a jedenie. Výkon prác pre ústav a výkon prospešných prác mimo ústav sa nemôže nariadiť na úkor času vymedzeného na odpočinok.

(3) Pri nariadení práce nadčas riaditeľ ústavu berie do úvahy dĺžku trestu, ktorý má odsúdený vykonať v kalendárnom roku.

§ 49

(1) Odsúdený sa zaraďuje do práce na pracovisku vo vnútornej prevádzke ústavu alebo v stredisku vedľajšieho hospodárstva ústavu. Stredisko vedľajšieho hospodárstva môže tvoriť viacero pracovísk.

(2) Zaraďovanie odsúdených do práce a ich preradenie sa vykonáva najmä v súlade s programom zaobchádzania, zdravotnou klasifikáciou, využitím odbornej kvalifikácie a bezpečnostným hľadiskom. O zaradení odsúdeného do práce, alebo o jeho preradení rozhoduje riaditeľ ústavu spravidla na návrh komisie; v otvorenom oddelení rozhoduje vedúci oddelenia po prerokovaní s určeným príslušníkom zboru z úseku zamestnávania, výroby a odbytu. O preradení odsúdeného zaradeného do práce medzi pracoviskami strediska vedľajšieho hospodárstva rozhoduje riaditeľ ústavu.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ochrana pred požiarimi

§ 50

- (1) Pred zaradením odsúdeného do práce ústav najmä
- a) preukázateľne oboznámi odsúdeného s jeho právami a povinnosťami, predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarimi, o používaní predpísaných ochranných zariadení a osobných ochranných pracovných prostriedkov,
 - b) vytvára podmienky na bezpečnú prácu, ,
 - c) riadi, koordinuje a zvyšuje úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, technických zariadení a pracovného prostredia a zabezpečuje odstránenie zistených závad,
 - d) zisťuje a odstraňuje príčiny pracovných úrazov a chorôb z povolania, eviduje ich a robí opatrenia potrebné na ich nápravu,
 - e) vyhodnocuje riziká vyplývajúce z výkonu práce a na ich základe prehodnocuje bezplatné poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov a kontroluje ich používanie,
 - f) oboznamuje odsúdených s príslušnými právnymi predpismi, zásadami a novými poznatkami na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi, preveruje ich vedomosti a vedie záznamy o vykonaných školeniach a predpísaných skúškach, ktoré odsúdený podpíše,
 - g) zabezpečuje dodržiavanie právnych predpisov o ochrane pred požiarimi, plní z nich vyplývajúce príkazy, zákazy a pokyny a vykonáva pravidelne kontrolu ich plnenia,
 - h) chráni zdravie odsúdených, aby nebolo ohrozené fajčením v priestoroch, kde sa pracuje.

(2) O poučení odsúdeného podľa odseku 1 písm. a) a f) sa vyhotoví záznam, ktorý sa zakladá do osobného spisu odsúdeného.

(3) Odsúdený musí byť zaškolený na výkon prác, ktoré mu boli pridelené, ak to ich povaha vyžaduje; dĺžka a rozsah zaškolenia sú rovnaké ako u ostatných zamestnancov.

§ 51

- (1) Odsúdený dodržiava pracovnú disciplínu, najmä
- a) svedomito a riadne pracuje podľa svojich síl, vedomostí a schopností, plní príkazy a pokyny príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, ktorí organizujú zamestnávanie odsúdených,
 - b) využíva pracovný čas a pracovné prostriedky na vykonanie pridelenej práce, pracovné úlohy plní včas, kvalitne a hospodárne,
 - c) hospodárne zaobchádza so zverenými prostriedkami,
 - d) dbá o svoju bezpečnosť a zdravie pri práci a ochranu pred požiarimi, dodržiava všeobecne záväzné právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a právne predpisy o ochrane pred požiarimi,
 - e) zúčastňuje sa na školeniach uskutočňovaných v záujme zvýšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrane pred požiarimi a absolvuje predpísané skúšky a lekárske prehliadky,
 - f) oznamuje určenému príslušníkovi zboru poruchy a nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a ochranu pred požiarimi,
 - g) dodržiava zákaz fajčenia na miestach, kde sa pracuje,
 - h) používa pri výkone práce predpísané ochranné zariadenia a osobné ochranné pracovné prostriedky.

(2) Náklady spojené so zaistením bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi uhrádza ústav, ak sa s objedávateľmi prác a služieb zmluvne nedohodne inak.

ŠIESTA HLAVA UPLATŇOVANIE DISCIPLINÁRNEJ PRÁVOMOCI

PRVÝ ODDIEL DISCIPLINÁRNE ODMENY, ROZSAH DISCIPLINÁRNEJ PRÁVOMOCI

Disciplinárne odmeny, rozsah disciplinárnej právomoci § 52

(1) Riaditeľ ústavu majú právo udeľovať disciplinárne odmeny podľa § 45 ods. 3 zákona v celom rozsahu.

(2) Vedúci otvoreného oddelenia, vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu a vedúci oddelenia výkonu trestu majú právo udeliť odsúdenému disciplinárnu odmenu:

- a) pochvalu,
- b) mimoriadne povolenie návštevy,
- c) mimoriadne povolenie telefonického volania,
- d) zvýšenie vreckového až o jednu tretinu na dobu až troch kalendárnych mesiacov,
- e) finančnú odmenu do výšky 1 500 Sk.

(3) Pedagóg má právo udeliť odsúdenému disciplinárnu odmenu:

- a) pochvalu,
- b) mimoriadne povolenie návštevy,
- c) mimoriadne povolenie telefonického volania,
- d) zvýšenie vreckového až o jednu tretinu na dobu až troch kalendárnych mesiacov,
- e) finančnú odmenu do výšky 1 000 Sk.

(4) Príslušník zboru s disciplinárnou právomocou môže navrhnúť príslušníkovi zboru s vyššou disciplinárnou právomocou, aby udelil odsúdenému inú disciplinárnu odmenu alebo v inom rozsahu, než aké má právo udeliť.

(5) Disciplinárna odmena zvýšenie vreckového odsúdenému sa účtuje podľa § 37 ods. 1 písm. a) a finančná odmena odsúdeného sa účtuje podľa § 37 ods. 2 písm. c); odsúdenému zaradenému na otvorené oddelenie sa disciplinárna odmena zvýšenie vreckového a finančná odmena vypláca v hotovosti. Finančná odmena podlieha zdaneniu podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾

§ 53

(1) O udelení disciplinárnej odmeny urobí príslušník zboru s disciplinárnou právomocou záznam na určenom tlačive, ktorý založí do osobného spisu odsúdeného; udelenie disciplinárnej odmeny, jej druh a dôvod udelenia sa zaznamená tiež do osobnej karty odsúdeného. Disciplinárnu odmenu môže navrhnúť ktorýkoľvek príslušník zboru alebo

¹⁵ § 5 ods. 1 písm. e) zákona č. 595/2003 Z.z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

zamestnanec zboru. Na oddieloch, kde sa uplatňuje zaobchádzanie formou komunitného systému a samosprávy, môže na stretnutí samosprávy s pedagógom navrhnúť disciplinárnu odmenu aj člen samosprávy odsúdených. Ak s návrhom člena samosprávy pedagóg súhlasí, zaznamená návrh na určené tlačivo.

(2) O návrhu na udelenie disciplinárnej odmeny možno rozhodnúť len do piatich dní od jeho podania. Disciplinárna odmena je udelená jej vyhlásením, uplatniť sa musí najneskôr do šiestich mesiacov po jej udelení.

(3) Pochvala sa odsúdenému vysloví ústne, a to buď individuálne alebo pred skupinou odsúdených.

(4) Mimoriadne povolenie návštevy s blízkou osobou sa týka len jednej návštevy nad rámec intervalu alebo trvania návštevy podľa § 21 ods. 1 zákona; ak je to vhodné, návšteva sa povolí aj inej osobe, ktorú určí odsúdený.

(5) Mimoriadne povolenie telefonického volania blízkym osobám sa týka len jedného telefonického volania nad rámec intervalu podľa § 22 ods. 1 zákona; ak je to vhodné, povolí sa volať aj inej osobe, ktorú určí odsúdený.

(6) Vreckové podľa § 37 ods. 1 písm. a) možno zvýšiť uvoľnením príslušnej sumy z úložného podľa § 37 ods. 1 písm. b) a vreckové podľa § 37 ods. 1 písm. c) možno zvýšiť uvoľnením príslušnej sumy z úložného podľa § 37 ods. 1 písm. d); zostatok úložného podľa § 37 ods. 1 písm. b) alebo d) nesmie byť nižší ako suma podľa osobitného predpisu.⁸⁾

§ 54

Voľno na opustenie ústavu

(1) Voľno na opustenie ústavu sa eviduje a o jeho udelení sa vždy vopred vyrozumie útvar Policajného zboru, v ktorého obvode sa bude odsúdený v čase voľna na opustenie ústavu zdržiavať. O voľne na opustenie ústavu sa tiež vyrozumie aj súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

(2) Pred udelením voľna na opustenie ústavu podľa § 44 ods. 3 písm. f) zákona možno z konta odsúdeného podľa § 37 ods. 1 uvoľniť príslušnú sumu z jeho peňažných prostriedkov. Ak odsúdený nemá na konte podľa § 37 ods. 1 žiadne peňažné prostriedky, možno v osobitných prípadoch doplniť príslušnú sumu z ďalších peňažných prostriedkov podľa § 37 ods. 2, ak tieto vlastní.

(3) Ak sa odsúdený nevráti načas z voľna na opustenie ústavu, vyrozumie sa o tom bez zbytočného odkladu príslušný súd. Riaditeľ ústavu v súčinnosti s Policajným zborom vykoná potrebné opatrenia na dodanie odsúdeného na výkon trestu.

(4) Po rozhodnutí o udelení voľna na opustenie ústavu sa odsúdený vždy poučí o povinnostiach po dobu voľna na opustenie ústavu.

(5) Voľno na opustenie ústavu sa neudelí odsúdenému zaradenému na výkon trestu v ústave s maximálnym stupňom stráženia.

DRUHÝ ODDIEL
DISCIPLINÁRNE TRESTY,
ROZSAH DISCIPLINÁRNEJ PRÁVOMOCI

§ 55

Disciplinárne tresty, rozsah disciplinárnej právomoci

(1) Riaditeľ ústavu má právo uložiť odsúdenému disciplinárny trest podľa § 47 ods. 2 zákona v celom rozsahu.

(2) Vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu, a vedúci otvoreného oddelenia majú právo uložiť odsúdenému disciplinárny trest:

- a) pokarhanie,
- b) zníženie vreckového o jednu tretinu až na dobu troch mesiacov,
- c) zákaz telefonického volania až na dobu troch mesiacov,
- d) zákaz sledovať televíziu okrem hlavných spravodajských a vybraných vzdelávacích programov až na dobu troch mesiacov,
- e) zákaz nákupu potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí okrem základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu, až na dobu jedného mesiaca,
- f) umiestnenie do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase až na dobu 20 dní,
- g) celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu až na dobu 20 dní,
- h) umiestnenie do samoväzby až na dobu 15 dní.

(3) Pedagóg má právo uložiť odsúdenému disciplinárny trest:

- a) pokarhanie,
- b) zníženie vreckového o jednu tretinu až na dobu troch mesiacov,
- c) zákaz telefonického volania až na dobu troch mesiacov,
- d) zákaz sledovať televíziu okrem hlavných spravodajských a vybraných vzdelávacích programov až na dobu troch mesiacov,
- e) zákaz nákupu potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí okrem základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu až na dobu jedného mesiaca,
- f) umiestnenie do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase až na dobu 10 dní,
- g) celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu až na dobu 10 dní.

(4) Príslušník zboru s disciplinárnou právomocou môže navrhnúť nadriadenému s vyššou disciplinárnou právomocou, aby uložil odsúdenému iný disciplinárny trest alebo v inom rozsahu, než aký má právo sám uložiť.

(5) Pri ukladaní disciplinárneho trestu sa postupuje rovnako ako pri udeľovaní disciplinárnej odmeny podľa § 53 ods. 1 a 2.

Výkon disciplinárnych trestov

§ 56

(1) Uloženie disciplinárneho trestu sa odsúdenému oznámi individuálne alebo pred skupinou odsúdených. Disciplinárny trest je uložený oznámením; s jeho výkonom sa musí začať bez zbytočného odkladu po uložení, najneskôr však do 30 dní.

(2) Pokarhanie sa spravidla ukladá za menej závažný disciplinárny priestupok; oznámi sa ústne, a to buď individuálne alebo pred skupinou odsúdených. Ak sa odsúdený dopustí disciplinárneho priestupku opakovane v priebehu šiestich mesiacov, uloží sa mu prísnejší disciplinárny trest ako pokarhanie.

(3) Vreckové možno odsúdenému znížiť podľa § 37 ods. 1 písm. a) alebo podľa § 37 ods. 1 písm. c) najviac o jednu tretinu. Odsúdenému sa však musí ponechať najmenej vreckové podľa § 37 ods. 1 písm. a) alebo podľa § 37 ods. 1 písm. c), pričom táto suma nesmie byť nižšia ako suma potrebná na základné potreby na korešpondenciu a základné potreby osobnej hygieny. Suma, o ktorú sa vreckové podľa § 37 ods. 1 písm. a) znižuje uložením disciplinárneho trestu zníženia vreckového, sa prevedie na úložné podľa § 37 ods. 1 písm. b) a suma, o ktorú sa vreckové podľa § 37 ods. 1 písm. c) znižuje uložením disciplinárneho trestu zníženia vreckového, sa prevedie na úložné podľa § 37 ods. 1 písm. d).

(4) Doba zákazu telefonického volania sa začína počítať prvým hovorom, na ktorý vznikol odsúdenému nárok bezprostredne po uložení disciplinárneho trestu. Ak pred uložením disciplinárneho trestu zákaz telefonického volania bola odsúdenému udelená disciplinárna odmena podľa § 45 odsek 3 písm. c) zákona, táto sa zruší. V obzvlášť závažných prípadoch možno počas výkonu tohto disciplinárneho trestu postupovať podľa § 22 ods. 2 zákona.

(5) Odsúdenému, ktorému bol uložený disciplinárny trest zákaz sledovať televíziu, sa nepovolí vstup do priestorov pre sledovanie televízie v čase mimo vysielať hlavnej večernej spravodajskej relácie alebo vzdelávacích programov vybraných pedagógom. Ak bol odsúdenému povolený vlastný televízny prijímač, tento sa mu po dobu výkonu disciplinárneho trestu odoberie. Ak je odsúdený umiestnený na cele alebo izbe, kde je inštalovaný televízny prijímač, umiestni sa odsúdený po dobu výkonu disciplinárneho trestu do celej alebo izby, kde televízny prijímač nie je inštalovaný.

(6) Odsúdenému, ktorému bol uložený disciplinárny trest podľa § 47 ods. 2 písm. e) zákona, sa umožní v čase určenom na nákup nakúpiť výhradne základné potreby osobnej hygieny a základné potreby na korešpondenciu.

(7) Výkon disciplinárneho trestu zákazu nákupu potravín, vecí osobnej potreby a iných vecí, okrem základných a ďalších potrieb osobnej hygieny a základných potrieb na korešpondenciu, sa začína dňom prvého nákupu, na ktorý vzniká odsúdenému nárok po uložení disciplinárneho trestu.

§ 57

(1) Uzavretý oddiel sa zriaďuje v osobitnej budove alebo vo vyčlenenom priestore ubytovne oddelenom od miestností ostatných odsúdených. Cela uzavretého oddielu musí zodpovedať hygienickým a stavebno-technickým podmienkam.

(2) Počas výkonu disciplinárnych trestov umiestnenia do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase, celodenného umiestnenia do uzavretého oddielu a umiestnenia do samoväzby používa odsúdený určený odev. Vychádzky odsúdených umiestnených do uzavretého oddielu sa vykonávajú oddelene od ostatných odsúdených v rozsahu jednej hodiny denne. Odsúdený v uzavretom oddelení sa podrobuje osobnej prehliadke podľa pokynov

príslušníka zboru. Odsúdenému sa odoberú všetky veci, ktoré by mohol použiť na úmyselné poškodenie svojho zdravia alebo zdravia inej osoby. Strava sa spravidla odsúdenému vydáva v cele výkonu disciplinárneho trestu.

(3) Ak odsúdený, ktorému bol uložený disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase nie je zaradený do práce, trest nastúpi v pracovných dňoch o 15.00 hodine a skončí o 06.00 hodine nasledujúceho dňa.

(4) Počas výkonu niektorého z disciplinárnych trestov uvedených v odseku 2 odsúdený môže byť umiestnený na cele sám, ak sú na to vážne bezpečnostné dôvody, alebo ak nie sú vo výkone tohto disciplinárneho trestu súčasne aspoň dvaja odsúdení.

(5) Disciplinárny trest umiestnenia do samoväzby sa vykonáva v cele na to určenej; umiestňuje sa do nej len jeden odsúdený.

(6) Výkon disciplinárnych trestov uvedených v odseku 2 sa odloží alebo preruší vždy na čas práceneschopnosti odsúdeného alebo jeho prechodného premiestnenia do iného ústavu.

§ 58

Zhabanie vecí

(1) O zhabaní vecí rozhoduje riaditeľ ústavu.

(2) Vec, o ktorej zhabaní sa právoplatne rozhodlo, sa spolu s rozhodnutím o zhabaní vecí odovzdá príslušnému finančnému orgánu štátnej správy.

§ 59

Konanie o disciplinárnych priestupkoch

(1) O disciplinárnom priestupku odsúdeného sa spíše záznam na určenom tlačive. Zo záznamu musia byť zrejmé údaje o disciplinárnom priestupku, najmä označenie miesta, času, spôsobu jeho spáchania, okolnosti, za ktorých bol priestupok spáchaný a pohnútky takéhoto konania. Záznam o uložení disciplinárneho trestu sa po jeho vykonaní založí do osobného spisu odsúdeného. Uloženie disciplinárneho trestu, druh a dôvod uloženia sa zaznamená do osobnej karty

(2) Ak nie je disciplinárny priestupok závažný, alebo odsúdený sa takéhoto konania dopustil prvýkrát, možno ho riešiť aj pohovorom bez uloženia disciplinárneho trestu; o pohovore príslušník zboru urobí zápis v osobnej karte odsúdeného a na určenom tlačive.

(3) Odvolanie proti rozhodnutiu o umiestnení do uzavretého oddielu v mimopracovnom čase, celodennom umiestnení do uzavretého oddielu a umiestnení do samoväzby nemá odkladný účinok.

§ 60

Disciplinárne vybavovanie priestupkov

Ak sa odsúdený dopustí počas výkonu trestu priestupku podľa priestupkového zákona,¹⁶⁾ vybaví sa priestupok disciplinárnym konaním.

§ 61

Odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu

(1) Uložený disciplinárny trest je oprávnený odpustiť príslušník zboru s rovnakou alebo vyššou disciplinárnou právomocou, ako má ten, ktorý disciplinárny trest uložil.

(2) Disciplinárny trest, ktorý bol odpustený, sa nevykoná. O odpustení disciplinárneho trestu urobí príslušník zboru, ktorý o ňom rozhodol, zápis do záznamu o disciplinárnom priestupku a do osobnej karty odsúdeného.

(3) Pri upustení od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu sa postupuje rovnako ako pri odpustení disciplinárneho trestu.

§ 62

Zahľadenie disciplinárneho trestu

(1) Postup podľa § 52 až 55 zákona sa vyznačí na určenom tlačive a v príslušnej evidencii a záznam sa založí do osobného spisu obvineného; zahladiť možno aj disciplinárny trest, ktorý bol odsúdenému uložený počas výkonu väzby.

(2) Disciplinárny trest, ktorý bol zahladený, sa nesmie uvádzať v hodnotení odsúdeného a neprihliada sa naň pri rozhodovaní o odsúdenom.

§ 63

Evidencia

Právoplatné rozhodnutie o udelení disciplinárnej odmeny, uložení disciplinárneho trestu, odpustení disciplinárneho trestu, upustení od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu a zahladení disciplinárneho trestu sa po vykonaní založí do osobného spisu odsúdeného.

¹⁶⁾ Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

SIEDMA HLAVA
HODNOTENIE NA PODMIENEČNÉ PREPUSTENIE
A VOĽNO NA OPUSTENIE ÚSTAVU Z NALIEHAVÉHO RODINNÉHO A INÉHO
DÔVODU

§ 64

Hodnotenie na odsúdeného

(1) Na preukázanie plnenia podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného podľa osobitného predpisu ¹⁷⁾ vypracováva ústav hodnotenie. Hodnotenie vyžiadané súdom k návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného musí obsahovať okrem osobných údajov aj údaje uvedené v rozsudku súdu a údaje preukazujúce stav plnenia podmienok k podmiennečnému prepusteniu, najmä

- a) hodnotenie správania odsúdeného vo výkone väzby a výkone trestu,
- b) aktivitu odsúdeného a plnenie programu zaobchádzania,
- c) resocializačnú prognózu.

(2) Hodnotenie podľa odseku 1 musí byť objektívne a konkrétne. V závere hodnotenia sa uvedie aj odporúčanie riaditeľa ústavu, či odsúdený

- a) preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a či sa odporúča podmiennečné prepustenie,
- b) čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a či sa odporúča podmiennečné prepustenie s dohľadom,
- c) čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a či sa neodporúča podmiennečné prepustenie,
- d) nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a či sa neodporúča podmiennečné prepustenie.

(3) Návrh riaditeľa ústavu na podmiennečné prepustenie odsúdeného a návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie, ktorý podal prostredníctvom ústavu, sa musí súdu odoslať aj s hodnotením spracovaným podľa odseku 2. Návrh odsúdeného sa musí odoslať príslušnému súdu do piatich dní po jeho podaní.

(4) Vypracované hodnotenie posudzuje komisia zložená z vedúceho oddelenia výkonu trestu, pedagóga, psychológa, sociálneho pracovníka, príslušného referenta režimu a príslušníka zboru z úseku preventívno-bezpečnostnej služby. Hodnotenie podľa odseku 2 schvaľuje riaditeľ ústavu.

(5) Pedagóg oboznámi odsúdeného so schváleným hodnotením, čo odsúdený potvrdí podpisom s uvedením dátumu oboznámenia na poslednej strane hodnotenia. Po oboznámení odsúdeného s hodnotením a jeho podpise sa kópia hodnotenia založí do osobného spisu odsúdeného.

(6) Na verejnom zasadnutí súdu konanom o podmiennečnom prepustení sa zúčastní spravidla pedagóg, ktorý spracoval hodnotenie na odsúdeného.

(7) Odsúdený sa podmiennečne prepustí na základe písomného nariadenia súdu; nariadenie sa založí do osobného spisu odsúdeného.

¹⁷⁾ § 416 Trestného poriadku.

§ 65

(1) Pri vypracovávaní hodnotenia odsúdeného na účely rozhodovania v konaní o milosť, upustenie od výkonu zvyšku trestu a zmene spôsobu výkonu trestu sa postupuje rovnako ako pri vypracovávaní hodnotenia na odsúdeného pri podmiennečnom prepustení.

(2) K návrhu riaditeľa ústavu na prerušení výkonu trestu podľa § 57 zákona sa vždy priloží lekárska správa o zdravotnom stave odsúdeného a stanovisko generálneho riaditeľstva.

(3) Ak pominuli dôvody prerušenia výkonu trestu, odsúdený nastúpi výkon trestu v ústave, v ktorom trest vykonával pred jeho prerušením. Ak bol odsúdený dodaný na výkon trestu príslušníkmi uvedenými v § 2 ods. 1 písm. c) na základe príkazu súdu, prijíma ho ústav na výkon väzby, ktorý overí v príslušnom ústave správnosť údajov.

§ 66

Voľno na opustenie ústavu z naliehavého rodinného a iného dôvodu

(1) Naliehavým rodinným dôvodom na účely udelenia voľna na opustenie ústavu je skutočnosť, ktorá hlboko zasahuje do citového vzťahu odsúdeného k blízkym osobám, najmä narodenie dieťaťa, úmrtie člena rodiny, jeho ťažké ochorenie alebo výnimočne aj uzavretie manželstva.

(2) Iným dôvodom na účely udelenia voľna na opustenie ústavu je účasť odsúdeného na športových, spoločenských a kultúrnych podujatiach, vzdelávaní, informatívnych vychádzkach mimo ústav, a ak sa v tejto vyhláške ustanovuje, aj vykonanie návštevy mimo priestorov ústavu.

(3) Pri udelení voľna na opustenie ústavu z naliehavého rodinného a iného dôvodu sa postupuje v súlade s ustanoveniami § 54.

OSMA HLAVA

ÚČASŤ ORGÁNOV A ORGANIZÁCIÍ

§ 67

Účasť orgánov a organizácií na zaobchádzaní

(1) Určení zástupcovia orgánov a organizácií uvedených v § 60 ods. 1 zákona môžu po dobu výkonu trestu udržiavať s odsúdeným osobný a písomný styk, zaujímať sa o jeho správanie s cieľom pomáhať mu pri vytváraní podmienok pre život na slobode po prepustení z výkonu trestu.

(2) Návštevy zástupcov uvedených v odseku 1 sa uskutočňujú v termíne určenom riaditeľom ústavu. Na ich žiadosť, ak s tým odsúdený súhlasí, ústav poskytne informácie o správaní odsúdeného.

(3) Orgány a organizácie uvedené v § 60 ods. 1 zákona sa môžu po predchádzajúcej písomnej dohode s riaditeľom ústavu alebo generálnym riaditeľstvom podieľať najmä na:

a) riešení sociálnych problémov odsúdeného pri vytváraní priaznivých podmienok pre život

- na slobode po prepustení z výkonu trestu,
- b) organizovaní, zabezpečovaní a uskutočňovaním kultúrno-osvetových činností a vzdelávania,
 - c) materiálno-technickom vybavení učební, miestností pre športovú a záujmovú činnosť,
 - d) podpore a pomoci pri zavádzaní nových metód a spôsobov resocializácie, uskutočňovaní odborných seminárov a špecializovanej prípravy personálu na zaobchádzanie s odsúdenými.

(4) Činnosti uvedené v odseku 3 nesmú nahrádzať činnosti, ktorých plnením je poverený zbor podľa osobitného predpisu ¹⁸⁾ a ktoré určeným príslušníkom zboru a zamestnancom zboru vyplývajú zo štatútu služobnej alebo pracovnej činnosti.

(5) Ak zástupca uvedený v odseku 1 koná spôsobom ohrozujúcim účel výkonu trestu, poruší podmienky uvedené v zmluve alebo inak porušuje všeobecne záväzné právne predpisy, ústav alebo generálne riaditeľstvo navrhne organizácii ukončenie poverenia príslušného zástupcu alebo ukončenie spolupráce.

§ 68

Spolupôsobenie pri zaobchádzaní s odsúdenými

Okrem plnenia úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov súdy a prokuratúra spolupôsobia s ústavom pri zaobchádzaní s odsúdenými, najmä

- a) účasťou na prednáškach a besedách v rámci právnej výchovy odsúdených,
- b) spoluprácou alebo metodickou pomocou pri uskutočňovaní sociálno-právneho poradenstva pre odsúdených.

§ 69

Duchovná služba

(1) Duchovná služba sa poskytuje najmä:

- a) vykonávaním bohoslužieb,
- b) individuálnymi rozhovormi, pastoračnými návštevami, spovedou a vysluhovaním sviatostí,
- c) vedením študijných skupín na výklad náboženskej literatúry,
- d) zabezpečovaním náboženskej literatúry,
- e) podieľaním sa na činnostiach podľa § 67 ods. 3.

(2) Ústav vytvorí podmienky na poskytovanie duchovnej služby; v ústavnom poriadku alebo ponukových listoch informuje odsúdených o možnosti jej poskytovania.

(3) Ústav zabezpečí po dohode s predstaviteľmi cirkví a náboženských spoločností priestory na bohoslužby, osobné rozhovory duchovného s odsúdeným a spovede. Ústav nesmie vytvárať podmienky, ktoré by akýmkoľvek spôsobom zvyhodňovali akúkoľvek cirkev, alebo náboženskú spoločnosť na úkor inej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

(4) Právom odsúdeného na účasť na duchovných službách nie sú dotknuté ďalšie ustanovenia o právach a povinnostiach odsúdeného.

¹⁸⁾ Zákon č. 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej strážie v znení neskorších predpisov.

DEVIATA HLAVA

ODLIŠNOSTI VÝKONU TRESTU OSOBITNÝCH KATEGÓRIÍ

PRVÝ ODDIEL

§ 70

Všeobecné ustanovenie

Ak sa v tejto časti neustanovuje inak, použijú sa na výkon trestu osobitných kategórií predchádzajúce ustanovenia tejto vyhlášky.

DRUHÝ ODDIEL

VÝKON TRESTU MLADISTVÝCH

§ 71

Všeobecné ustanovenia

(1) Ak sa v tejto časti neustanovuje inak, použijú sa na výkon trestu mladistvých ustanovenia tejto vyhlášky upravujúce výkon trestu v ústave s minimálnym stupňom stráženia.

(2) Na mladistvého odsúdeného za zločin¹⁹⁾ spáchaný organizovanou formou sa vzťahujú ustanovenia tejto vyhlášky upravujúce výkon trestu v ústave s maximálnym stupňom stráženia a na mladistvého odsúdeného na doživotný trest odňatia slobody ustanovenia tejto vyhlášky upravujúce výkon trestu v oddieli doživotných trestov.

(3) U mladistvého sa uplatňujú také spôsoby zaobchádzania, ktoré minimalizujú negatívne účinky izolácie od spoločnosti. Zaobchádzanie s mladistvým je zamerané najmä na zvyšovanie vedomia zodpovednosti a samostatnosti, na získavanie kvalifikácie a pozitívneho vzťahu k práci, vzdelávanie a rozvíjanie záujmovej činnosti.

(4) Pri zaobchádzaní s mladistvým sa využívajú aj možnosti organizovania kultúrno-osvetových činností mimo ústavu.

§ 72

Vnútoraná diferenciácia

(1) Mladistvý sa podľa intelektových schopností a resocializačnej prognózy umiestňuje v ústave do dvoch diferenciačných skupín, v ktorých rozsah práv aj obmedzení je rovnaký; to neplatí u mladistvého uvedeného v § 71 ods. 2, u ktorého sa uplatňuje diferenciácia podľa § 18 a mladistvého odsúdeného na doživotný trest, u ktorého sa uplatňuje diferenciácia podľa § 82.

(2) Mladistvý s nenarušeným intelektom sa umiestňuje do I. diferenciačnej skupiny a podskupiny

- a) I/A pre mladistvých s priaznivou resocializačnou prognózou alebo
- b) I/B pre mladistvých s menej priaznivou resocializačnou prognózou.

¹⁹⁾) § 11 Trestného zákona.

(3) Mladistvý s intelektovými schopnosťami v pásme subnormy a nižšie sa umiestňuje do II. diferenciačnej skupiny a podskupiny

a) II/A pre mladistvých s priaznivou resocializačnou prognózou alebo

b) II/B pre mladistvých s menej priaznivou resocializačnou prognózou.

(4) Pri umiestňovaní do oddielov príslušných diferenciačných podskupín sa prihliada najmä na vzdelanie, úroveň pracovných schopností, povahové vlastnosti a závažnosť spáchanej trestnej činnosti.

§ 73

Návštevy

(1) Trvanie návštevy je vymedzené časovým rozvrhom dňa. Návšteva sa uskutočňuje spravidla bez priameho dozoru príslušníka zboru vo vyhradenej miestnosti alebo na voľnom priestranstve v ústave. Mladistvý môže byť počas návštevy oblečený vo vlastnom odevu.

(2) Ak sa v čase návštevy organizujú kultúrne a športové vystúpenia mladistvých, návštevníkom sa umožní zúčastniť sa na nich; taktiež sa umožní prehliadka určených priestorov ústavu.

(3) Na návrh pedagóga môže riaditeľ ústavu udeliť mladistvému pri návšteve voľno na opustenie ústavu na čas najviac 12 hodín.

§ 74

Vzdelávanie a kultúrno-osvetová činnosť

(1) Kultúrno-osvetová činnosť mladistvých je zameraná na zvyšovanie ich kultúrnej a vzdelanostnej úrovne, právneho vedomia, osvojovanie si mravných noriem a pozitívne formovanie občianskych postojov a morálky.

(2) Ústav po dohode s príslušným orgánom štátnej správy v školstve, obcou, alebo samosprávnym krajom (ďalej len „školský orgán“) zabezpečí povinnú školskú dochádzku mladistvých formou denného štúdia alebo doplnenie základného vzdelania formou denného štúdia v ústave aj mladistvým, na ktorých sa už povinná školská dochádzka nevzťahuje. Ústav zabezpečí spravidla na vlastné náklady vzdelávanie pre negramotných mladistvých.

(3) Ak mladistvý splnil podmienky pre štúdium na škole poskytujúcej stredné odborné vzdelanie, úplné stredné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, umožní sa mu po dohode so školským orgánom študovať a individuálne sa pripravovať bez dennej dochádzky do školy alebo na praktický výcvik.

(4) Ústav v spolupráci so školským orgánom zabezpečuje pre mladistvých vyučenie a zaučenie v rôznych profesiách.

(5) Mladistvý môže pri kultúrno-osvetových aktivitách a návšteve školského zariadenia mimo ústavu používať vlastný odev.

(6) Účasť mladistvého na kultúrno-osvetových aktivitách, povinnej školskej dochádzke a vzdelávaní, do ktorého bol zaradený, je povinná.

§ 75

Záujmová činnosť

(1) Záujmová činnosť mladistvých sa vykonáva podľa ich individuálnych predpokladov, záujmov a resocializačných potrieb. Mladistvému sa umožní vybrať si, v ktorom záujmovom krúžku chce pracovať; pritom môže pracovať aj vo viacerých záujmových krúžkoch.

(2) Prehliadka výsledkov záujmovej činnosti mladistvých sa koná spravidla raz za šesť mesiacov.

§ 76

Príprava na prepustenie

(1) Príprava mladistvého na prepustenie z výkonu trestu spočíva v skupinových výchovných postupoch a individuálnom poradenstve, účasti na podujatiach mimo ústav v sprievode pedagóga a informatívnych vychádzkach.

(2) Na základe analýzy sociálnej situácie mladistvého dohodne ústav s príslušnými orgánmi miestnej štátnej správy a územnej samosprávy umiestnenie mladistvého do učebného alebo pracovného pomeru, alebo aj poskytnutie vhodného ubytovania.

(3) Pred dodaním mladistvého na výkon ochrannej výchovy po skončení výkonu trestu zašle ústav príslušnému výchovnému zariadeniu oznámenie o nadchádzajúcom prepustení z výkonu trestu a výpis z jeho pedagogickej dokumentácie.

(4) Ústav podá správu o správaní mladistvého alebo o zdravotnom stave mladistvého jeho rodičom alebo zákonnému zástupcovi aj bez žiadosti týchto osôb, ak má za to, že je to potrebné na udržanie alebo zlepšenie kontaktov mladistvého.

TRETÍ ODDIEL

VÝKON TRESTU ŽIEN

§ 77

Výkon trestu žien

(1) Výkon trestu žien sa uskutočňuje s prihliadnutím na ich fyziologické a psychické osobitosti.

(2) V ubytovniach odsúdených žien sa vytvoria podmienky na pranie osobnej bielizne, vykonávanie drobných opráv osobných vecí, individuálnu prípravu jednoduchých jedál tepelnou úpravou a na každodenné sprchovanie.

(3) Pri úprave zovňajšku odsúdených žien sa umožní primerané používanie vlastných kozmetických prípravkov.

ŠTVRTÝ ODDIEL VÝKON TRESTU CUDZINCŮV A OSÔB BEZ ŠTÁTNEJ PRÍSLUŠNOSTI

§ 78

Výkon trestu cudzincův a osôb bez štátnej príslušnosti

(1) Odsúdený cudzinec a osoba bez štátnej príslušnosti sa na výkon trestu umiestňujú do ústavu s príslušným stupňom stráženia a vzťahujú sa na nich ustanovenia tejto vyhlášky.

(2) Ak je to účelné, ústav organizuje pre odsúdených cudzincův kurz slovenského jazyka.

DESIATA HLAVA ŠPECIALIZOVANÝ VÝKON TRESTU

PRVÝ ODDIEL VÝKON TRESTU V OTVORENOM ODDELENÍ

Výkon trestu v otvorenom oddelení

§ 79

(1) Otvorené oddelenie je organizačnou súčasťou uzavretého ústavu a je umiestnené mimo jeho objektovej sústavy; administratívne, materiálne, finančné a zdravotnícke služby zabezpečuje ústav. Odsúdený sa ubytuje v izbe.

(2) Do otvoreného oddelenia možno odsúdeného umiestniť

- a) ihneď po pobyte na nástupnom oddieli na základe odporúčania strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti
 - 1. za trestné činy spáchané z nedbanlivosti,
 - 2. za ostatné trestné činy, ak umiestnenie do tohto oddelenia je odôvodnené súčasným stavom osobnosti,
 - 3. ak nastúpil sám do výkonu trestu na základe nariadenia súdu,
 - b) na základe návrhu pedagóga
 - 1. spracovaného pri určení programu zaobchádzania
 - 2. po vykonaní časti trestu v diferenciačnej skupine „B“;
- o umiestnení odsúdeného do otvoreného oddelenia rozhoduje riaditeľ ústavu na návrh komisie.

(3) Do otvoreného oddelenia možno podľa odseku 2 písm. b) bod 2 umiestniť odsúdeného po vykonaní

- a) jednej polovice zvyšku trestu vykonanej v ústave s minimálnym stupňom stráženia, ak mu bol uložený trest za trestné činy uvedené v osobitnom predpise,²⁰⁾
- b) jednej tretiny zvyšku trestu vykonanej v ústave s minimálnym stupňom stráženia, ak mu bol uložený trest v trvaní viac ako päť rokov.

²⁰⁾ § 47 ods. 2 Trestného zákona.

- (4) Do otvoreného oddelenia nemožno umiestniť odsúdeného, ak
- a) záver psychologického vyšetrenia v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti takéto umiestnenie neodporúča,
 - b) súd nariadil ochrannú liečbu,
 - c) utiekol z výkonu väzby alebo výkonu trestu,
 - d) opakovane alebo závažným spôsobom porušoval ústavný poriadok vo výkone väzby.

§ 80

(1) Vedúci otvoreného oddelenia predloží komisii návrh na umiestnenie odsúdeného do uzavretého ústavu, ak

- a) výkon trestu v otvorenom oddelení neplní u odsúdeného účel,
- b) odsúdený sa opakovane dopustil disciplinárneho priestupku alebo priestupku,
- c) proti odsúdenému je vedené trestné stíhanie. Ak je to účelné a možno predpokladať, že trestné stíhanie u odsúdeného neohrozí účel výkonu trestu, môže vedúci otvoreného oddelenia navrhnúť ponechanie odsúdeného v otvorenom oddelení.

(2) Ak sa rozhoduje o umiestnení odsúdeného do uzavretého ústavu alebo o ponechaní odsúdeného v otvorenom oddelení, odsúdený sa vždy umiestni do uzavretého ústavu; odsúdený sa musí umiestniť do uzavretého ústavu ihneď po zistení dôvodu na predloženie návrhu podľa odseku 1.

(3) Odsúdený sa premiestni do uzavretého ústavu vždy, ak súd zmenil spôsob výkonu trestu preradením odsúdeného do ústavu s iným stupňom stráženia.

DRUHÝ ODDIEL

VÝKON TRESTU V ŠPECIALIZOVANÝCH ODDIELOCH

§ 81

Nástupný oddiel

(1) Nástupný oddiel sa zriaďuje v každom ústave; ak vzhľadom na počet alebo zloženie odsúdených nie je účelné zriaďovať nástupný oddiel, zriadi sa nástupná cela alebo izba (ďalej len „nástupný oddiel“) s primeranou ubytovacou kapacitou. Nástupný oddiel je oddelený od ostatných ubytovacích priestorov v ústave.

(2) Odsúdený sa umiestni do nástupného oddielu ihneď po nástupe na výkon trestu do určeného ústavu. Dĺžka pobytu v nástupnom oddieli je spravidla sedem dní; ak je to účelné, možno odsúdeného ponechať v nástupnom oddieli aj dlhšie.

(3) Odsúdenému sa umožní, aby sa vykúpал, ostrihal a oholil, poskytne sa mu ústavný odev, bielizeň a obuv a podrobí sa potrebným hygienickým a protiepidemickým opatreniam, zdravotným úkonom a tiež sa mu umožní nadviazať písomný styk s osobami na slobode.

(4) Riaditeľ ústavu určí príslušníka zboru, ktorý oboznámi odsúdeného na nástupnom oddieli so zákonom, touto vyhláškou a ústavným poriadkom. Odsúdenému sa umožní oboznámiť sa s prostredím ústavu, charakterom prác, ktoré sa v ústave alebo mimo ústavu

vykonávajú, s možnosťami doplniť si vzdelanie alebo rekvalifikovať sa a s možnosťami trávenia voľného času v ústave.

(5) Pedagóg na nástupnom oddieli spolupracuje so sociálnym pracovníkom, ktorý najmä získava poznatky o sociálnej situácii a zisťuje možnosť vzniku sociálnych problémov odsúdeného. Zistené poznatky zaznamenáva do osobnej karty odsúdeného a u odsúdeného so sociálnymi problémami založí kartu o sociálnej situácii. V prípade potreby pedagóg prizýva aj psychológa a ďalších špecialistov v ústave.

§ 82

Oddiel doživotných trestov

(1) Oddiel doživotných trestov sa zriaďuje v určenom ústave s maximálnym stupňom stráženia. Oddiel doživotných trestov je oddelený od ostatných ubytovacích priestorov odsúdených a je zabezpečovaný vnútorným bezpečnostným systémom. Vnútorné zariadenie cely je pripevnené k podlahe alebo ku stene.

(2) Do oddielu doživotných trestov sa odsúdený umiestňuje ihneď bez pobytu v nástupnom oddieli a do diferenciačnej podskupiny „D1“. Do diferenciačnej podskupiny „D2“ možno odsúdeného umiestniť po vykonaní časti trestu za podmienok ustanovených v odseku 4.

(3) V oddieli doživotných trestov odsúdený je oddelene umiestnený od ostatných odsúdených, nezaraďuje sa do akcií organizovaných pre celý ústav, mimo cely sa pohybuje zásadne pod dozorom príslušníka zboru, ak je zaradený do práce, prácu vykonáva v cele, kde je ubytovaný alebo v priestoroch oddielu na tento účel určených.

(4) Ak odsúdený dlhodobo plní program zaobchádzania, dodržiava ústavný poriadok a vykazuje pozitívne zmeny v postoji k trestnej činnosti a v hodnotovej orientácii, možno odsúdeného zaradiť do diferenciačnej podskupiny „D2“, ktorá je charakteristická zmiernením niektorých obmedzení výkonu doživotného trestu, najmä:

- a) povolením pohybu vo vymedzenom priestore mimo celu,
- b) umožnením kontaktu s ostatnými odsúdenými v diferenciačnej podskupine „D2“,
- c) povolením návštevy priamym kontaktom,
- d) organizovaním skupinových aktivít,
- e) povolením účasti na vybraných aktivitách organizovaných pre celý ústav; odsúdený sa zúčastňuje na aktivitách zásadne pod priamym dozorom príslušníka zboru.

(5) O zaradení odsúdeného do diferenciačnej podskupiny „D2“ rozhoduje riaditeľ ústavu na základe návrhu pedagóga po prerokovaní v komisii.

(6) Pri zaobchádzaní s odsúdenými umiestnenými v oddieli doživotných trestov sa uplatňujú programy upevňujúce fyzický a psychický stav. Pri programe zaobchádzania

- a) odsúdený sa nepodieľa na jeho určení,
- b) zdôrazňuje sa dodržiavanie režimu,
- c) odsúdený sa nepodieľa na organizácii a spravovaní oddielu,
- d) zaobchádzanie je zamerané najmä na dlhodobé udržiavanie stabilného psychického stavu, potláčanie negatívnych prejavov v správaní, posilňovanie pozitívnych osobnostných vlastností, vytváranie skutočného pohľadu na seba a na aktuálnu životnú situáciu,

- e) aktivity vo voľnom čase sú obmedzené, odsúdený je zapojený výhradne do aktivít, ktoré mu určí pedagóg, psychológ alebo psychiater,
- f) odsúdený sa ubytuje v cele.

§ 83

Oddiel špecializovaného zaobchádzania

(1) Oddiel špecializovaného zaobchádzania sa zriaďuje v ústavoch so všetkými stupňami stráženia a s ubytovacou kapacitou spravidla pre 20 odsúdených. O zriadení alebo zrušení oddielu špecializovaného zaobchádzania rozhoduje generálne riaditeľstvo na návrh riaditeľa ústavu; súčasťou návrhu na zriadenie je projekt.

(2) V projekte sa určí účel a pôsobnosť oddielu špecializovaného zaobchádzania, návrh priestorových a materiálnych podmienok, vnútornej bezpečnosti, personálneho zabezpečenia a určia sa metódy a postupy plánované pri uskutočňovaní špecializovaného zaobchádzania s odsúdenými.

- (3) Oddiel špecializovaného zaobchádzania sa zriaďuje pre odsúdených, ktorí majú:
- a) duševné ochorenie, poruchu osobnosti alebo iné závažné psychické problémy vyžadujúce si špecializované zaobchádzanie,
 - b) problémy s adaptáciou na podmienky výkonu trestu.

(4) O umiestnení odsúdeného do oddielu špecializovaného zaobchádzania alebo zrušení umiestnenia, rozhodne riaditeľ ústavu na návrh pedagóga, psychológa alebo psychiatra po predchádzajúcom prerokovaní v komisii.

(5) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu špecializovaného zaobchádzania podľa odseku 3 písm. a) sa uplatňuje najmä program intenzívnej liečebno-výchovnej starostlivosti, pričom:

- a) odsúdený sa podieľa na určení programu zaobchádzania a tiež na organizácii a spravovaní oddielu; pritom sa prihliada na závažnosť stanovenej diagnózy a jeho psychický stav,
- b) zaobchádzanie s odsúdeným je zamerané na jeho psychický stav a odstránenie problémov komplikujúcich pobyt vo výkone trestu,
- c) režim a organizácia aktivít sú prispôbené osobnostným vlastnostiam odsúdených, psychickému stavu a liečbe,
- d) uplatňujú sa špeciálno-pedagogické, poradenské a terapeutické metódy a skupinové a individuálne formy práce; ak to podmienky v ústave umožňujú a ak sa tým zlepší psychický stav odsúdeného, môže byť zaradený do práce na pracovisku v ústave,
- e) odsúdený sa podľa psychického stavu môže zúčastňovať na aktivitách organizovaných pre celý ústav.

- (6) Za odsúdeného podľa odseku 3 písm. b) sa považuje najmä odsúdený, ktorý:
- a) nemá osvojené základné hygienické návyky a sociálne zručnosti,
 - b) intelektové schopnosti sa pohybujú v pásme subnormy a nižšie,
 - c) pre osobnostné vlastnosti nie je schopný vykonávať trest mimo špecializovaného oddielu,
 - d) pre fyzické danosti a osobnostné vlastnosti možno predpokladať, že bude zneužívaný odsúdenými.

(7) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu špecializovaného zaobchádzania podľa odseku 6 sa uplatňuje ochranný program zaobchádzania, v rámci ktorého:

- a) odsúdený sa podieľa na jeho určení a na organizácii a činnosti oddielu; pritom sa prihliada na úroveň jeho intelektových schopností a zručností,
- b) zaobchádzanie je zamerané na nácvik hygienických návykov, sociálnych zručností, vytváranie pracovných návykov a zodpovednosti,
- c) časový rozvrh dňa a organizácia aktivít sú prispôsobené osobnostným vlastnostiam odsúdených, intelektovým schopnostiam a sociálnym zručnostiam,
- d) uplatňujú sa špeciálno-pedagogické, poradenské, skupinové a individuálne formy práce,
- e) odsúdeného možno zaradiť do práce na pracovisku v ústave, ak to podmienky umožňujú a odsúdený má na to predpoklady.

(8) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu špecializovaného zaobchádzania podľa odseku 5 písm. c) a d) sa uplatňujú metódy a prostriedky určené na vykonávanie príslušnej liečby ako i stanovený liečebný poriadok.

(9) Na oddieli špecializovaného zaobchádzania sa zriaďuje miestnosť pre terapeutickú činnosť a môže sa zriadiť aj dekompenzačná miestnosť pre agresívneho odsúdeného.

(10) Odsúdenému, ktorý bol umiestnený v špecializovanom oddieli a pominuli dôvody na takéto umiestnenie, sa určí diferenciačná skupina podľa kritérií určených pre vnútornú diferenciáciu.

Výkon ochranného liečenia

§ 84

(1) Ochranné liečenie sa počas výkonu trestu vykonáva ambulantným alebo ústavným spôsobom v určenom psychiatrickom oddelení v ústave a nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „psychiatrické oddelenie“).

(2) Počas výkonu trestu môže vykonať dobrovoľné protialkoholické a protitoxikomanické liečenie v určenom psychiatrickom oddelení.

(3) Druhy ochranného liečenia sú:

- a) psychiatrické ochranné liečenie,
- b) protitoxikomanické ochranné liečenie,
- c) protialkoholické ochranné liečenie,
- d) sexuologické ochranné liečenie,
- e) ochranné liečenie patologického hráčstva.

§ 85

(1) Ochranné liečenie sa začne čo najskôr po nástupe výkonu trestu s prihliadnutím na kapacitné možnosti psychiatrického oddelenia a ak to zdravotný stav odsúdeného dovoľí.

(2) Ochranné liečenie sa u odsúdeného vykoná, ak bolo uložené popri treste a do konca výkonu trestu zostávajú najmenej u:

a) psychiatrického ochranného liečenia	2 mesiace,
b) protitoxikomanického ochranného liečenia	5 mesiacov,
c) protialkoholického ochranného liečenia	5 mesiacov,
d) sexuologického ochranného liečenia	3 mesiace,
e) ochranného liečenia patologického hráčstva	5 mesiacov.

(3) Ak boli odsúdenému uložené viaceré druhy ochranného liečenia, vykonávajú sa v tomto poradí:

- a) psychiatrické ochranné liečenie,
- b) sexuologické ochranné liečenie,
- c) protitoxikomanické ochranné liečenie,
- d) protialkoholické ochranné liečenie,
- e) ochranné liečenie patologického hráčstva.

§ 86

(1) Riaditeľ ústavu a riaditeľ nemocnice pre obvinených a odsúdených zabezpečí, aby bol psychiatrickému oddeleniu bez zbytočného odkladu predložený zoznam odsúdených, ktorým bol nariadený výkon ochranného liečenia. V zozname musí byť vyznačený aj predpokladaný termín podmieneného prepustenia a dátum ukončenia výkonu trestu.

(2) Psychiatrické oddelenie oznámi alebo nemocnici pre obvinených a odsúdených, v ktorom odsúdený vykonáva trest, termín prijatia odsúdeného na výkon ochranného liečenia.

(3) Zdravotnícke zariadenie ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest, zabezpečí pred umiestnením odsúdeného na protialkoholické a protitoxikomanické ochranné liečenie jeho interné vyšetrenie; v prípade protitoxikomanického a sexuologického ochranného liečenia aj vyšetrenie na HIV po predchádzajúcom súhlase odsúdeného. Ak odsúdený s vyšetreniami nesúhlasí, lekár si od neho vyžiada vyjadrenie o ich odmietnutí v písomnej alebo inak preukázateľnej forme (negatívny reverz), ktorý sa založí do zdravotnej dokumentácie.

(4) Ak sa pri psychiatrickom vyšetrení zistí, že odsúdený nie je spôsobilý z dôvodov duševnej choroby alebo poruchy podrobiť sa ochrannému liečeniu, oznámi riaditeľ ústavu túto skutočnosť súdu, ktorý výkon ochranného liečenia nariadil a k oznámeniu pripojí lekársku správu; rovnopis oznámenia zašle príslušnému psychiatrickému oddeleniu.

§ 87

(1) Ochranné liečenie je organizované a vykonávané tak, aby sa nenarušil účel výkonu trestu.

(2) Pri výkone ústavného psychiatrického a sexuologického ochranného liečenia sa odsúdený nezaraďuje do práce; potvrdenie o práceneschopnosti vystaví zdravotnícke zariadenie ústavu, v ktorom odsúdený vykonáva trest.

(3) Pri výkone ústavného alebo ambulantného protialkoholického a protitoxikomanického ochranného liečenia, ambulantného psychiatrického, sexuologického ochranného liečenia a ochranného liečenia patologického hráčstva môže byť odsúdený

zaradený do práce; o jeho zaradení rozhoduje riaditeľ ústavu v súlade s určenou zdravotnou klasifikáciou pre spôsobilosť na prácu.

(4) Riaditeľ ústavu, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva oznámi súdu, ktorý ochranné liečenie uložil, kedy sa začalo s výkonom ochranného liečenia.

§ 88

(1) Odsúdený, ktorému bolo uložené ambulantné ochranné liečenie alebo bolo na také zmenené, môže vykonávať ambulantné ochranné liečenie v ústave, ak v ňom pracuje psychiater; v takom prípade sa v ochrannom liečení pokračuje podľa pokynov psychiatrického oddelenia v spolupráci s psychiatrom príslušného ústavu. Ak je predpoklad, že opakovaná hospitalizácia na psychiatrickom oddelení posilní terapeutický efekt, môže byť odsúdený s prerušeným ústavným ochranným liečením prijatý na preliečovací pobyt. Riaditeľ príslušného ústavu oznámi súdu, ktorý ochranné liečenie uložil, prijatie a prepustenie odsúdeného z preliečovacieho pobytu.

(2) Pred ukončením ochranného liečenia spôsobom podľa odseku 1 je odsúdený premiestnený z ústavu, v ktorom vykonáva trest odňatia slobody, na psychiatrické oddelenie.

§ 89

(1) Ak počas výkonu trestu boli splnené podmienky na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia, podá psychiatrické oddelenie súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva, návrh na zmenu spôsobu jeho výkonu a správu o priebehu a dosiahnutom výsledku ochranného liečenia (ďalej len „správa“); návrh podá tak, aby súd mohol o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhodnúť ešte pred ukončením výkonu trestu.

(2) Ak nemožno zabezpečiť, aby sa o návrhu na zmenu spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhodlo z dôvodu predčasného ukončenia výkonu trestu, podá riaditeľ ústavu na podnet psychiatrického oddelenia bez zbytočného odkladu návrh súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva.

§ 90

(1) Ak pominuli dôvody na ďalšie trvanie ochranného liečenia, spracuje psychiatrické oddelenie správu; správu riaditeľ ústavu zašle súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva.

(2) Po doručení rozhodnutia o prepustení z ochranného liečenia je odsúdený premiestnený z psychiatrického oddelenia na ďalší výkon trestu do príslušného ústavu.

§ 91

(1) Pred prepustením odsúdeného z výkonu trestu, vypracuje psychiatrické oddelenie správu, ktorá musí obsahovať:

- a) dĺžku trvania ochranného liečenia,
- b) údaje o priebehu a výsledku ochranného liečenia,
- c) návrh spôsobu výkonu ochranného liečenia po prepustení odsúdeného z výkonu trestu, ak u odsúdeného trvajú dôvody na ďalší výkon ochranného liečenia.

(2) Správu podá riaditeľ ústavu najneskôr jeden mesiac pred predpokladaným ukončením výkonu trestu, ak ide o psychiatrické a sexuologické ochranné liečenie a najneskôr tri mesiace, ak ide o protialkoholické, protitoxikomanické ochranné liečenie a ochranné liečenie patologického hráčstva súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva; v prípade predčasného ukončenia výkonu trestu zabezpečí riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu odoslanie osobného spisu, vrátane sprievodného zdravotného záznamu odsúdeného na psychiatrické oddelenie v ústave, v ktorom vykonával ochranné liečenie. Psychiatrické oddelenie zašle správu vo dvoch vyhotoveniach spolu s nariadením výkonu ochranného liečenia bezodkladne súdu, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva. Osobný spis, vrátane sprievodného zdravotného záznamu sa vráti ústavu, z ktorého bol odsúdený prepustený.

(3) Ak súd rozhodol o pokračovaní ústavného ochranného liečenia po ukončení výkonu trestu v zdravotníckom zariadení alebo na takýto spôsob výkonu ochranného liečenia zmenil, postupuje sa podľa osobitného predpisu.²¹⁾ Prepravu odsúdeného z ústavu do zdravotníckeho zariadenia zabezpečí ústav v súčinnosti so súdom, ktorý ochranné liečenie nariadil.

§ 92

O každom vykonanom ochrannom liečení psychiatrické oddelenie vypracuje podrobnú lekársku správu, ktorá obsahuje údaje o priebehu a výsledkoch ochranného liečenia; túto založí do sprievodného zdravotného záznamu odsúdeného.

§ 93

Oddiel s bezpečnostným režimom

(1) Oddiel s bezpečnostným režimom sa zriaďuje s ubytovacou kapacitou spravidla pre 10 odsúdených. Ak nie je predpoklad ubytovaciu kapacitu naplniť a v ústave je odsúdený spĺňajúci kritériá pre umiestnenie do bezpečnostného režimu, zriadi sa cela s bezpečnostným režimom umiestnená v oddelenom priestore ubytovne, alebo na návrh riaditeľa ústavu premiestni generálne riaditeľstvo odsúdeného do iného ústavu, kde je oddiel s bezpečnostným režimom zriadený. O zriadení alebo zrušení oddielu s bezpečnostným režimom rozhoduje generálne riaditeľstvo na základe návrhu riaditeľa ústavu. Súčasťou návrhu na zriadenie je projekt.

(2) Odsúdený umiestnený do oddielu s bezpečnostným režimom sa ubytuje do jednomiestnej alebo dvojmiestnej cely. Cela je vybavená rozhlasovým prijímačom a môže byť vybavená aj televíznym prijímačom. Odsúdenému možno povoliť, aby mal na cele

²¹⁾ § 43 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské súdy.

vlastný televízny prijímač alebo televízny prijímač môže inštalovať ústav. Na sledovanie televízneho vysielania sa spravidla využíva miestnosť určená na tento účel. Chodba a v prípade potreby aj iné priestory oddielu sú zabezpečené kamerovým monitorovacím zariadením. Cela je vybavená privolávacím signalizačným zariadením. Vnútorne zariadenie cely je pripevnené k podlahe alebo ku stene. V oddieli vykonáva nepretržitú službu príslušník zboru, ktorý sústavne kontroluje pohyb a činnosť odsúdeného.

(3) O umiestnení odsúdeného do oddielu s bezpečnostným režimom alebo zrušení umiestnenia, rozhodne riaditeľ ústavu na návrh pedagóga alebo úseku preventívno-bezpečnostnej služby a po predchádzajúcom prerokovaní v komisii.

(4) V oddieli s bezpečnostným režimom

- a) cela musí byť vždy uzamykaná,
- b) odsúdený sa nepodieľa na určení programu zaobchádzania a samospráva sa nezriaďuje,
- c) pri zaobchádzaní sa zdôrazňuje bezpečnostné hľadisko a režim,
- d) odsúdený môže byť zaradený do práce len na pracovisko osobitne zriadené na tento účel; v takom prípade pridelenú prácu vykonáva v cele,
- e) záujmovú činnosť odsúdený vykonáva len v cele a na základe povolenia pedagóga,
- f) vybrané televízne relácie môže sledovať spravidla len v kultúrnej miestnosti a s povolením pedagóga; ak je televízny prijímač umiestnený na cele, inštaluje sa technické zariadenie umožňujúce jeho ovládanie,
- g) obmedzenia sa uplatňujú aj v zdravotníckom zariadení,
- h) zaobchádzanie je zamerané najmä na potlačanie negatívnych prejavov s správaním,
- i) disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddielu sa vykonáva zásadne oddelene od ostatných odsúdených.

(5) Riaditeľ ústavu najmenej raz za šesť mesiacov preskúmava opodstatnenosť umiestnenia odsúdeného v oddieli s bezpečnostným režimom na základe hodnotenia jeho správania, odporúčania psychologického alebo psychiatrického vyšetrenia a bezpečnostných rizík.

(6) Ustanovenia odsekov 3 až 5 sa nevzťahujú na odsúdených uvedených v § 76 zákona.

§ 94

Uzavretý oddiel

(1) Uzavretý oddiel sa zriaďuje v každom ústave. Uzavretý oddiel pozostáva z ciel disciplinárnych trestov, služobnej miestnosti a miestnosti na odloženie vecí odsúdených umiestnených v celách uzavretého oddielu. Ak v ústave nemožno zriadiť uzavretý oddiel, zriadi sa celý disciplinárnych trestov umiestnené v oddelenom priestore ubytovne. Chodba uzavretého oddielu je zabezpečená kamerovým monitorovacím zariadením. Cely sú vybavené signalizačným zariadením.

(2) Nábytok v cele uzavretého oddielu je pripevnený k podlahe a k stene. Cely sú spravidla zriaďované s kapacitou pre dvoch alebo najviac štyroch odsúdených. Cela je vybavená lôžkom, stoličkou, stolíkom, poličkou na uloženie vecí, umývadlom s pitnou vodou, splachovacím WC, elektrickým osvetlením a signalizačným zariadením. V čase

vyhradenom na spánok sa odsúdenému poskytne matrac, podhlavník, prikrývka a posteľná bielizeň.

(3) Odsúdenému umiestnenému v uzavretom oddieli sa určí jednotný ústavný výstroj a povolí sa mu ponechať si základné a ďalšie hygienické potreby, potreby na korešpondenciu a potreby na stravovanie. Odsúdenému sa umožní čítať dennú tlač a časopisy, ak ich má predplatené podľa § 28 ods.1 zákona, čítať vlastné knihy alebo knihy z ústavnej knižnice, ak ich mal pri sebe pri umiestnení do uzavretého oddielu.

(4) Odsúdený vykonávajúci disciplinárny trest podľa § 47 ods. 2 písm. f) a g) zákona môže byť v cele umiestnený odsúdený sám, ak sú na to vážne bezpečnostné dôvody, alebo ak nie sú vo výkone tohto disciplinárneho trestu súčasne aspoň dvaja odsúdení.

(5) Kontrolu pohybu a činnosti odsúdeného počas výkonu disciplinárneho trestu vykonáva určený príslušník zboru.

§ 95

Oddiel odsúdených so zdravotným handicapom

(1) O zriadení oddielu odsúdených so zdravotným postihnutím v ústave rozhoduje generálne riaditeľstvo. Oddiel sa zriaďuje v nemocnici pre obvinených a odsúdených a podľa počtov odsúdených so zdravotným handicapom, potrieb ústavov a rozhodnutia generálneho riaditeľstva, aj v určenom ústave.

(2) O umiestnení odsúdeného do oddielu so zdravotným postihnutím rozhoduje na návrh a po vyšetrení zdravotného stavu v nemocnici pre obvinených a odsúdených generálne riaditeľstvo. Súčasťou návrhu je lekárska správa odôvodňujúca takéto umiestnenie odsúdeného. Do oddielu odsúdených so zdravotným postihnutím sa umiestni odsúdený podľa § 78 ods. 1 zákona.

(3) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do oddielu odsúdených so zdravotným handicapom

a) vonkajšia a vnútorná diferenciácia sa uplatňuje primerane podľa stupňa a závažnosti zdravotného postihnutia a kriminálneho narušenia odsúdeného,

b) odsúdenému sa umožní podieľať na určení programu zaobchádzania, pri ktorom sa prihliada na jeho zdravotné postihnutie,

c) režim a organizácia aktivít sú prispôbené zdravotným obmedzeniam odsúdených; pritom sa zohľadňuje najmä stupeň a závažnosť ich zdravotného postihnutia ,

d) zaobchádzanie sa môže uskutočňovať formou komunitného systému a samosprávy,

e) dôraz sa kladie na poradenstvo v rámci zaobchádzania a režim,

f) zaobchádzanie je zamerané najmä na obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného postihnutia, posilňovanie pozitívnych osobnostných vlastností, vytváranie reálneho obrazu o sebe, nácvik sociálnych zručností, zvyšovanie morálneho a právneho vedomia, a prosociálnosti, na hodnotovú orientáciu, seberealizáciu a vytváranie zdravého sebavedomia,

g) odsúdenému sa umožní s prihliadnutím na jeho zdravotné postihnutie rozvíjať a rozširovať okruh záujmov, zúčastňovať sa osvetových, kultúrnych, náboženských, vzdelávacích

a športových aktivít, ak to podmienky ústavu umožňujú

h) odsúdený môže byť zaradený do práce na vhodné pracovisko, ak je v nemocnici pre

obvinených a odsúdených alebo v ústave zriadené; do práce sa zaradi na návrh lekára alebo s jeho súhlasom, ak odsúdený požiadal o zaradenie,

- i) podľa pokynov lekára sa vykonáva liečebno-preventívna a rehabilitačná starostlivosť; na vychádzkach sa odsúdený zúčastňuje na odporúčanie lekára,
- j) liečebno-preventívnu a rehabilitačnú starostlivosť môže lekár nariadiť iba v rozsahu danom obmedzeniami výkonu trestu a v súlade s ustanoveniami zákona a tejto vyhlášky.

(4) Premiestnenie z oddielu odsúdených so zdravotným handicapom do oddielu s príslušnou diferenciačnou skupinou môže navrhnúť riaditeľ nemocnice pre obvinených a odsúdených po predchádzajúcom posúdení lekárskou poradnou komisiou, ak odsúdený už nevyžaduje sústavnú liečebno-preventívnu a rehabilitačnú starostlivosť z dôvodu, že

- a) podľa rozhodnutia príslušného orgánu bolo zrušené zníženie pracovnej schopnosti,
- b) liečebno-preventívnu a rehabilitačnou starostlivosťou bolo dosiahnuté zlepšenie zdravotného stavu, ktoré obnovilo jeho pracovnú schopnosť,
- c) liečebno-preventívnu a rehabilitačnou starostlivosťou bolo dosiahnuté zlepšenie, ktoré umožňuje umiestnenie medzi odsúdených bez zdravotného postihnutia.

§ 96

Výstupný oddiel

(1) Výstupný oddiel sa zriaďuje v ústavoch so všetkými stupňami stráženia; ubytovacia kapacita oddielu je spravidla desať odsúdených. Ak v ústave nie je predpoklad ubytovacieho kapacity naplniť, výstupný oddiel sa nezriadi. Ak ubytovacia kapacita nie je dlhodobo naplnená, oddiel sa zruší. O zriadení alebo zrušení výstupného oddielu rozhoduje riaditeľ ústavu. Súčasťou návrhu na zriadenie je projekt. Výstupný oddiel musí byť od ostatných ubytovacích priestorov ústavu oddelený.

(2) Účelom výstupného oddielu je narušiť návyky odsúdeného na spôsob života vo výkone trestu a preniesť zodpovednosť a praktickú starostlivosť o seba priamo na odsúdeného, uľahčiť problémy súvisiace s jeho adaptáciou po prepustení na slobodu. Odsúdenému sa umožní získať potrebné informácie a praktické schopnosti a zručnosti uľahčujúce návrat do života na slobode. V zaobchádzaní sa uprednostňuje individuálny prístup.

(3) Pri určovaní doby umiestnenia odsúdeného vo výstupnom oddieli pred očakávaným ukončením výkonu trestu sa prihliada najmä na dobu strávenú vo výkone trestu a osobnosť odsúdeného. Do výstupného oddielu sa odsúdený spravidla umiestni šesť mesiacov pred jeho očakávaným prepustením z výkonu trestu.

(4) Do výstupného oddielu sa neumiestni odsúdený, ktorý svojim správaním, prístupom k plneniu programu zaobchádzania, plneniu povinností a stanovených úloh výrazne narušá organizovanú činnosť na oddieli; ak sa takéto správanie odsúdeného zistí až počas jeho umiestnenia vo výstupnom oddieli, odsúdený sa umiestni späť na oddiel príslušnej diferenciačnej skupiny alebo príslušný špecializovaný oddiel; rovnako sa postupuje u odsúdeného, ktorý zneužil zmiernenia výkonu trestu uvedené v odseku 7.

(5) O umiestnení odsúdeného do výstupného oddielu rozhoduje riaditeľ ústavu na návrh pedagóga a odporúčanie komisie; rovnako sa postupuje aj pri zrušení rozhodnutia.

Umiestnenie odsúdeného do výstupného oddielu nie je dôvodom na vyradenie z práce; ak je to účelné, možno odsúdeného zaradiť do práce na iné pracovisko.

(6) Vo výstupnom oddieli sa pre odsúdených zriaďujú aj priestory pre samoobslužné činnosti, najmä prípravu jedla a stolovanie, pranie, sušenie a žehlenie odevu a bielizne. Odsúdení sa vo výstupnom oddieli spravidla ubytovávajú v dvojmiestnych až štvormiestnych izbách s primeranou individuálnou úpravou.

(7) Na zmiernenie obmedzení výkonu trestu a s cieľom plniť úlohy oddielu uvedené v odseku 2 sa odsúdenému môže povoliť, aby

- a) telefonoval bez obmedzenia,
- b) navštívil kultúrne, osvetové a športové aktivity mimo ústav za účasti pedagóga,
- c) prijímal návštevy blízkych osôb najmenej raz za dva týždne a to zásadne priamym kontaktom; pritom môže používať vlastný odev,
- d) navštívil blízke osoby mimo ústav na čas najviac 24 hodín spravidla raz za dva mesiace; odsúdený sa môže pohybovať iba v určenom mieste uvedenom v udelenom voľne na opustenie ústavu,
- e) podľa § 79 ods. 3 zákona opustil ústav; pri udelení voľna na opustenie ústavu sa sleduje udržanie, zintenzívnenie alebo nadviazanie rodinných vzťahov, riešenie aktuálnych sociálnych problémov a praktický nácvik niektorých sociálnych zručností.

(8) Pri zaobchádzaní s odsúdeným umiestneným do výstupného oddielu

- a) sa činnosť organizuje prostredníctvom zásad komunitného systému a samosprávy a odsúdený sa aktívne podieľa na programe zaobchádzania,
- b) dôraz sa kladie na poradenstvo, nácvik sociálnych zručností, na pracovné uplatnenie a zintenzívnenie kontaktu s pôvodným sociálnym prostredím, ak pozitívne vplývalo na odsúdeného,
- c) aktivity, do ktorých je odsúdený zapájaný, sú zamerané predovšetkým na poskytovanie potrebných praktických informácií o spoločenskom živote, najmä v sociálnej a právnej oblasti, o možnostiach ďalšieho vzdelávania a o pracovnom trhu,
- d) uplatňujú sa aktivity zamerané na záťažové situácie v súvislosti s prepustením z výkonu trestu.

TRETÍ ODDIEL SAMOSPRÁVA

§ 97

Samospráva

(1) Činnosť samosprávy usmerňuje a kontroluje príslušný pedagóg a v otvorenom oddelení vedúci otvoreného oddelenia. Členovia samosprávy sa s pedagógom alebo vedúcim otvoreného oddelenia stretávajú najmenej raz za mesiac, na stretnutí sa prijímajú a ukladajú úlohy; zo stretnutia sa vyhotovuje záznam.

(2) Členovia samosprávy informujú najmenej raz za mesiac o svojej činnosti ostatných odsúdených.

(3) Do samosprávy sa volia odsúdení podľa § 79 ods. 2 zákona. Samosprávu tvoria predseda a členovia zodpovední za úsek:

- a) zamestnávania a výkonu prác v ústave,
- b) kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávania,
- c) disciplíny a poriadku.

(4) Člen samosprávy zodpovedný za úsek zamestnávania a výkonu prác zastupuje odsúdených zaradených do práce, do výkonu prác v ústave a výkon prospešných prác mimo ústavu, pritom najmä:

- a) predkladá návrhy, žiadosti a sťažnosti týkajúce sa zamestnávania a výkonu prác na zasadnutiach samosprávy,
- b) na pracovisku sa podieľa na organizácii plnenia pracovných úloh,
- c) spracováva v určenom rozsahu pracovné výsledky a výsledky pracovných súťaží, ak sú organizované,
- d) podieľa sa na organizovaní a náboře odsúdených do odborného vzdelávania a rekvalifikačných kurzov,
- e) organizuje odsúdených do výkonu prác pre ústav, výkon prospešných prác mimo ústavu a vedú pomocnú evidenciu,
- f) podieľa sa na riešení otázok týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi.

(5) Člen samosprávy zodpovedný za úsek kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávania zastupuje odsúdených pri zabezpečovaní a organizovaní kultúrno-osvetovej činnosti a vzdelávania, pritom najmä:

- a) podieľa sa na zabezpečovaní a organizovaní besied, prednášok, kvízov a iných aktivít pre odsúdených,
- b) podieľa sa na náboře do záujmových krúžkov a vzdelávacích aktivít a ak je to vhodné, môže viesť záujmové krúžky,
- c) zhromažďuje materiály pre ústavný časopis, ústavné audio a audiovizuálne relácie,
- d) podieľa sa na organizovaní a zabezpečovaní poriadku a disciplíny na vyučovaní, kontroluje dochádzku a zistené nedostatky predkladá pedagógovi na riešenie,
- e) podieľa sa na organizovaní športových podujatí a súťaží.

(6) Člen samosprávy zodpovedný za úsek disciplíny a poriadku najmä:

- a) kontroluje dodržiavanie čistoty, poriadku a hygieny na oddieli a zistené nedostatky predkladá na riešenie samospráve a pedagógovi,
- b) organizuje s ostatnými členmi samosprávy so súhlasom pedagóga súťaže odsúdených, ktoré sú zamerané na držiavanie poriadku, čistoty a skultúrňovanie izieb, oddielu a ústavu; výsledky uverejňuje na nástenkách, v ústavnom časopise, reláciách a pedagógovi navrhuje udelenie disciplinárnej odmeny pre víťaza súťaže,
- c) organizuje riešenie nedostatkov zistených pri udržiavaní disciplíny a poriadku.

(7) Na úseku disciplíny a poriadku, okrem členov samosprávy, pôsobia aj velitelia izieb alebo ciel a služba z radov odsúdených, ktorých určí pedagóg; títo sa spolu s členom samosprávy zodpovedným za úsek disciplíny a poriadku podieľajú na zabezpečovaní poriadku, disciplíny, čistoty a hygieny vo všetkých priestoroch oddielu.

(8) Odsúdený určený do služby vykonáva službu od budíčka do večierky. Obsahom služby je koordinácia činnosti odsúdených so stanoveným režimom a časovým rozvrhom dňa. Odsúdený počas výkonu služby plní pokyny určeného príslušníka zboru vykonávajúceho službu v ubytovni odsúdených a úlohy vyplývajúce z povinností odsúdeného vykonávajúceho službu. Odsúdeného určeného do služby a za veliteľa izby alebo cely oboznámi s

povinnosťami pedagóg, ktorý zabezpečuje aj jeho pravidelné preškoľovanie. Povinnosti odsúdeného vykonávajúceho službu a veliteľa izby alebo cely sa zverejnia na mieste prístupnom odsúdeným.

(9) Počas výkonu služby je odsúdený označený nápisom "Služba". Formu označenia a spôsob nosenia určí riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru.

(10) Odsúdený určený za veliteľa izby alebo cely usmerňuje činnosť odsúdených ubytovaných na izbe alebo cele tak, aby bol sústavne zabezpečený poriadok, čistota a časový rozvrh dňa. Samospráve oznamuje poruchy a nedostatky na izbe alebo cele, najmä hlási každé poškodenie inventáru s uvedením mena a priezviska odsúdeného, ktorý škodu spôsobil.

ŠTVRTÝ ODDIEL OSOBNÉ ÚDAJE O ODSÚDENOM A ODOBERANIE IDENTIFIKAČNÝCH ZNAKOV

§ 98

Osobné údaje o odsúdenom a odoberanie identifikačných znakov

(1) Osobné údaje odsúdeného v rozsahu identifikačných znakov a údajov, anamnestických údajov, údajov o národnostnej alebo etnickej príslušnosti a náboženskom vyznaní na účely zabezpečenia činností súvisiacich s účelom výkonu trestu spravidla získava, zhromažďuje a spracováva stredisko psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti v spolupráci s príslušnými úsekmi služobných činností. Údaje sa zhromažďujú v elektronickej podobe v súbore evidencie väzňov s vyhradenými prístupovými právami. Okruh príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, ktorí majú prístupové práva v plnom rozsahu, určí generálny riaditeľ zboru. Vybrané údaje, ktoré sú nevyhnutné na bezprostrednú identifikáciu odsúdeného, sa uvedú aj v osobnom spise a osobnej karte odsúdeného.

(2) Odsúdený uvedie sledované údaje počas vyšetrenia v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti, alebo pedagógovi a psychológovi v nástupnom oddieli v ústave a na ich overenie môže zbor využívať všetky dostupné informačné zdroje. Získavanie vybraných fyzických, fyziognomických a biologických identifikačných znakov vykonáva osoba rovnakého pohlavia.

(3) Uverejňovať možno iba sumárne údaje v rozsahu niektorých identifikačných znakov a anamnestických údajov, na základe ktorých nemožno identifikovať konkrétnu osobu. Údaje o národnostnej, etnickej príslušnosti alebo náboženskom vyznaní možno uverejňovať iba v sumárnom vyjadrení, ak údaje boli vyžiadané orgánom alebo organizáciou pôsobiacou v súlade osobitnými predpismi v oblasti zabezpečovania a ochrany práv národnostných a menšinových práv, poskytovania duchovnej starostlivosti, vedeckého výskumu alebo štátneho plánovania.

(4) Údaje uverejnené podľa odseku 3 sa stávajú verejne dostupnými okrem prípadov, keď si orgán alebo organizácia uvedená v odseku 3 výslovne vyhradí dôvernosť poskytnutých údajov; v takom prípade údaje nesmie uverejniť ani ten, kto si dôvernosť výslovne vyhradil.

TRETIA ČASŤ TROVY VÝKONU TRESTU

§ 99 Trovy výkonu trestu

Rozhodnutie o náhrade zavinených trov výkonu trestu podľa § 85 zákona a zvýšených trov výkonu trestu podľa § 86 zákona vydá riaditeľ ústavu bez zbytočného odkladu. Proti rozhodnutiu riaditeľa ústavu môže odsúdený v lehote do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podať odvolanie, o ktorom rozhoduje generálny riaditeľ.

ŠTVRTÁ ČASŤ PREPUSTENIE Z VÝKONU TRESTU

§ 100 Prepustenie z výkonu trestu

(1) V ústave sa s dvojmesačným predstihom vyhotovuje zoznam odsúdených, ktorí majú byť prepustení z výkonu trestu. Na základe zoznamu sa spracuje o každom odsúdenom oznámenie o nadchádzajúcom prepustení osoby z výkonu trestu, ktoré sa zašle príslušnému orgánu miestnej štátnej správy. Pri prepustení cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti sa postupuje podľa osobitného predpisu.²²⁾

(2) Pred prepustením sa s každým odsúdeným vykoná pohovor, v ktorom sa poučí o povinnosti prevziať si bez zbytočného odkladu na príslušnom útvare Policajného zboru v mieste trvalého pobytu preukaz totožnosti a o zákonných podmienkach osvedčenia sa v skúšobnej dobe v prípade podmieneného prepustenia a zahľadania odsúdenia.

(3) Pri pohovore podľa odseku 2 sa odsúdený poučí o právach a povinnostiach uchádzačov o zamestnanie a o tom, že je v jeho záujme, aby sa najneskôr do troch dní dostavil k sociálnemu pracovníkovi príslušnému podľa miesta trvalého pobytu, k zamestnávateľovi alebo na úrad práce.

(4) Po skončení pohovoru uskutočneného podľa odsekov 2 a 3 sa odsúdenému predloží na podpis vyhlásenie, že bol o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch pri prepustení poučený a vydá sa mu potvrdenie o jeho prepustení.

(5) Pred prepustením sa odsúdenému umožní, aby sa osprchoval, oholil, vykoná sa lekárska prehliadka a vydajú sa mu osobné veci, doklady osobnej totožnosti a finančné prostriedky, ktoré má v úschove ústavu.

(6) Ak odsúdený prepustený z výkonu trestu nemá peňažné prostriedky na zakúpenie cestovného lístka do miesta jeho trvalého pobytu na území Slovenskej republiky, ústav mu požičia primeranú sumu peňažných prostriedkov.

(7) Prepúšťanie odsúdených z výkonu trestu sa uskutočňuje v čase od 08.00 do 15.00 hodiny, a to aj tých odsúdených, ktorým sa trest skončí pred 08.00 hodinou nasledujúceho dňa.

²²⁾ § 52 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

PIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 101
Spoločné ustanovenia

(1) Ak odsúdený ochorel na nevyliciteľnú, životu nebezpečnú chorobu alebo nevyliciteľnú duševnú chorobu, ktorú nemožno liečiť v podmienkach zboru, riaditeľ ústavu na základe návrhu lekára bez zbytočného odkladu predloží súdu návrh na upustenie od výkonu zvyšku trestu.

(2) K návrhu podľa odseku 1 sa vždy pripojí správa o zdravotnom stave odsúdeného vypracovaná lekárom a stanovisko generálneho riaditeľstva.

(3) Ustanovenia tejto vyhlášky sa na obvinených umiestnených v nemocnici, zdravotníckom zariadení v ústave alebo v inom zdravotníckom zariadení uplatňujú primerane podľa zdravotného stavu obvineného a odporúčania lekára.

(4) Prostriedkami audiovizuálnej techniky sa na účely tejto vyhlášky rozumejú najmä fotoaparát, kamera, vysielacie a záznamové zariadenie a mobilný telefón.

§ 102
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. apríla 2005 okrem § 29 ods. 5 a § 30 ods. 4 a 5 a § 35, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 2007.

Obsah

Prvá časť – Základné ustanovenie

Prvá hlava – Predmet úpravy

Predmet úpravy § 1

Druhá hlava – Prijímanie, umiestňovanie, premiestňovanie

Prijímanie § 2 až 6

Umiestňovanie § 7

Premiestňovanie § 8

Druhá časť – Zaobchádzanie s odsúdeným

Prvá hlava – Výkon trestu v ústavoch s minimálnym stupňom stráženia, stredným stupňom stráženia a maximálnym stupňom stráženia

Všeobecné ustanovenia § 9

Výkon trestu v ústave s minimálnym stupňom stráženia § 10 až 13

Výkon trestu v ústave so stredným stupňom stráženia § 14 až 17

Výkon trestu v ústave s maximálnym stupňom stráženia § 18 až 21

Druhá hlava – Program a prostriedky zaobchádzania

Prvý oddiel – Program zaobchádzania

Program zaobchádzania § 22 až 24

Plnenie programu zaobchádzania § 25

Druhý oddiel – Prostriedky zaobchádzania

Prostriedky zaobchádzania

Sociálna práca § 26

Poradný zbor § 27

Tretia hlava – Zabezpečenie práv

Ubytovanie § 28

Stravovanie § 29

Odievanie § 30

Osobná hygiena § 31

Osobné voľno a spánok § 32

Korešpondencia § 33

Návštevy § 34

Používanie telefónu § 35

Vychádzky § 36

Prijímanie peňažných prostriedkov, nakladanie s nimi a iné finančné operácie § 37

Nákup potravín a vecí osobnej potreby § 38

Zdravotná starostlivosť § 39

Vzdelávanie § 40

Kultúrno-osvetová činnosť § 41

Uspokojovanie kultúrnych potrieb § 42 a 43

Ochrana práv § 44 a 45

Štvrtá hlava – Zabezpečenie poriadku a bezpečnosti

Zabezpečenie poriadku a bezpečnosti § 46

Ústavný poriadok § 47

Piata hlava – Zamestnávanie

Zamestnávanie § 48 a 49

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ochrana pred požiarom § 50 a 51

Šiesta hlava – Uplatňovanie disciplinárnej právomoci

Prvý oddiel – Disciplinárne odmeny, rozsah disciplinárnej právomoci	
Disciplinárne odmeny, rozsah disciplinárnej právomoci	§ 52 a 53
Voľno na opustenie ústavu	§ 54
Druhý oddiel – Disciplinárne tresty, rozsah disciplinárnej právomoci	
Disciplinárne tresty, rozsah disciplinárnej právomoci	§ 55
Výkon disciplinárnych trestov	§ 56 a 57
Zhabanie vecí	§ 58
Konanie o disciplinárnych priestupkoch	§ 59
Disciplinárne vybavovanie priestupkoch	§ 60
Odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od výkonu disciplinárneho trestu	§ 61
Zahľadenie disciplinárneho trestu	§ 62
Evidencia	§ 63
Siedma hlava - Hodnotenie na podmiennečné prepustenie a voľno na opustenie ústavu z naliehavého rodinného a iného dôvodu	
Hodnotenie na podmiennečné prepustenie a voľno na opustenie ústavu z naliehavého rodinného a iného dôvodu	§ 64 a 65
Voľno na opustenie ústavu z naliehavého rodinného dôvodu a iného dôvodu	§ 66
Osma hlava – Účasť orgánov a organizácií	
Účasť orgánov a organizácií na zaobchádzaní	§ 67
Účasť orgánov činných v trestnom konaní	§ 68
Duchovná služba	§ 69
Deviata hlava – Odlišnosti výkonu trestu osobitných kategórií	
Prvý oddiel	
Všeobecné ustanovenie	§ 70
Druhý oddiel – Výkon trestu mladistvých	
Všeobecné ustanovenia	§ 71
Vnútoraná diferenciacia	§ 72
Návštevy	§ 73
Vzdelávanie a kultúrno-osvetová činnosť	§ 74
Záujmová činnosť	§ 75
Príprava na prepustenie	§ 76
Tretí oddiel – Výkon trestu žien	§ 77
Štvrtý oddiel - Výkon trestu cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti	§ 78
Desiata hlava – Špecializovaný výkon trestu	
Prvý oddiel - Výkon trestu v otvorenom oddelení	
Výkon trestu v otvorenom oddelení	§ 79 a 80
Druhý oddiel – Výkon trestu v špecializovaných oddieloch	
Nástupný oddiel	§ 81
Oddiel doživotných trestov	§ 82
Oddiel špecializovaného zaobchádzania	§ 83
Výkon ochrannnej liečby	§ 84 až 92
Oddiel s bezpečnostným režimom	§ 93
Uzavretý oddiel	§ 94
Oddiel pre odsúdených so zdravotným handicapom	§ 95
Výstupný oddiel	§ 96
Tretí oddiel - Samospráva	
Samospráva	§ 97

Štvrtý oddiel – Osobné údaje o odsúdenom a odoberanie identifikačných znakov

Osobné údaje o odsúdenom a odoberanie identifikačných znakov § 98

Tretia časť – Trovy výkonu trestu

Trovy výkonu trestu § 99

Štvrtá časť – Prepustenie z výkonu trestu

Prepustenie z výkonu trestu § 100

Piata časť – Spoločné a záverečné ustanovenia

Spoločné ustanovenia § 101

Účinnosť § 102